

SPECTRUM
WOORDENBOEK

LATIJN NEDERLANDS

H.H. Mallinckrodt

Uitgeverij Het Spectrum Utrecht/Antwerpen

Vormgeving: Studio Spectrum
Voor deze uitgave is gebruik gemaakt van Aula 7, G.J.M. Bartelink, *Grieks-Nederlands woordenboek* en Aula 24, H.H. Mallinckrodt, *Latijn-Nederlands woordenboek*.
Eerste druk gezamenlijke gebonden uitgave 1984

NEDERLANDS

G.J.M. Bartelink

© 1984 by Het Spectrum B.V.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.
Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

02-0161.01 D 1984/0265/50 ISBN 90 274 3454 9

Uitgeverij Het Spectrum Utrecht/Antwerpen

WOORD VOORAF

Op verzoek van de Uitgeverij 'Het Spectrum' heb ik de samenstelling van dit lexicon op mij genomen. De opdracht was een *beknopt* Latijns woordenboek te maken, waarin ook aandacht zou worden gewijd aan latere Latijnse schrijvers en zo mogelijk aan Ecclesiastici. Hoewel ik op dit terrein geen volledigheid pretendeer, noopte deze opdracht mij toch tot een belangrijke uitbreiding van het aantal lemmata vergeleken bijvoorbeeld met het lexicon van Wageningen-Muller 4e druk, al liet ik ook technische auteurs met hun afwijkend vocabulaire als Apicius, Vitruvius en Vegetius geheel, Plinius ten dele buiten beschouwing. Maar aangezien een beknopte omvang vereist was, werd ik anderzijds tot een drastische beperking genoodzaakt. Deze is bereikt:

- 1e. Door weglaten van de naam van de schrijver bij wie het betrokken woord voorkomt.
- 2e. Door geen taalkundige inleiding bij de woorden te geven. Ik meen dat dit niet veel zin heeft voor de gewone gebruiker, omdat het een taal-wetenschappelijke ontwikkeling veronderstelt en vereist, waarover deze toch niet beschikt. Of dacht men, dat de verklaring, die wijlen prof. Muller gaf bij het woord *maceraria*: 'macerare, Gr. *τεῖχος*, wortel *dheigh* kneden, Ndl. *deeg*' voor een jeugdig gebruiker verklarend zal werken?
- 3e. Door bij de betekenisontwikkeling alleen de hoogtepunten aan te geven, hetgeen noodzakelijkerwijs met enige subjectiviteit gepaard zal zijn gegaan.
- 4e. Door historische, aardrijkskundige en mythologische eigennamen tot het uiterste te beperken. Dit is een lexicon van *Latijnse woorden*, en voor de normale gebruiker heeft het geen zin daarin te lezen, dat Madena een landstreek in Groot-Armenië is of dat Lysis de leermeester was van Epaminondas. Deze behoren thuis in een woordenboek van eigennamen.
- 5e. Door de gebruikelijke overvloed van geciteerde voorbeelden te laten vervallen. Dit is echter voornamelijk gebeurd uit pedagogisch-didactische overwegingen. Een 50-jarige ervaring zowel bij het actief als passief gebruik van een dergelijk rijk van voorbeelden voorzien lexicon heeft mij de schaduwzijde daarvan leren kennen. De jonge gebruiker gaat bij het opzoeken van een woord onmiddellijk kijken . . . of het door hem gezochte voorbeeld er soms ook vertaald en wel bij staat, en zo dit inderdaad het geval is, let hij niet op de eigenlijke woordbetekenis en de ontwikkeling daarvan. Hoeveel meer didactisch effect zal het sorteren, wanneer hij moet wikken en wegen, welke van de gegeven betekenissen op zijn geval past. Bij de beperkte tijd, die bij de tegenwoordige onderwijsorganisatie

voor de Humaniora is uitgetrokken, betekent deze besnoeiing bovendien een niet onaanzienlijke tijdwinst.

Bij de opzet van dit woordenboek, waarbij de oude Georges mij van veel dienst was, geconfronteerd met de Thesaurus en Forcellini, is uitgegaan van de gedachte bij elkaar behorende woorden zoveel mogelijk onder één lemma samen te brengen en daar in alfabetische volgorde. In zeer enkele gevallen is om redenen van woordafleiding hiervan afgeweken.

H. H. MALLINCKRODT

LIJST VAN AFKORTINGEN

abl.	ablativus				gankelijk werkwoord
acc.	accusativus		iron.		ironisch
adi.	adiectivum, bijvoeglijk naamwoord		jur.		juridische term
			lett.		letterlijk
adv.	adverbium, bijwoord		m		masculinum
alg.	algemene betekenis		med.		medium
christ.	bij christelijke schrijvers		mil.		militaire term
			myth.		mythologische term
coni.	coniunctio, voegwoord		n		neutrum
dat.	dativus		off.		in staatsrechtelijke zin, niet als particulier
dep.	verbum deponens				passivum
eig.	eigenlijk		pass.		passivum
encl.	enclitisch, achter het bijbehorend woord geplaatst		plur.		pluralis, meervoud
			praep.		praepositio, voorzetsel
			pron.		pronomen, voornaamwoord
f	femininum				
fil.	filosofische term		refl.		reflexivum, wederkerend
fin.	financiële term				
G	gemengde vervoeging III en IV		rel.		religieuze term
			relat.		relativum, betrekkelijk
gen.	genitivus		ret.		retorische term
hand.	handelsterm		scherts.		schertsend
indecl.	indeclinabile, onverbuigbaar woord		sing.		singularis, enkelvoud
			sportt.		sportterm
interi.	interiectio, tussenwerpsel buiten grammaticaal verband		st.		staatsrechtelijke term
			subst.		substantivum, zelfstandig naamwoord
interr.	interrogativum, vragend		trans.		transitivum, overgankelijk werkwoord
intrans.	intransitivum. onover-				

A

- A** (afkorting) 1 *Aulus* (vóórnaam); 2 *jur. absolvo* ik spreek vrij; 3 (bij stemming) *antiquo* ik verwerp (*lett.* ik wil het bij het oude laten).
- a.d.** (bij data) *ante diem* . . . = *diem* . . . *ante* de . . . dag vóór (b.v. de *Kalendae*).
- a.u.c.** 1 *ab urbe conditā* vanaf de stichting van de stad; 2 *annō urbis conditae* in het jaar na de stichting van de stad.
- ā** *praep. met ablativus* (ab voor klinkers, voor *t* soms *abs*) drukt de verwijdering van een punt af uit.
- a)** *van plaats*: 1 van . . . af; 2 vanuit; 3 van de kant van; 4 van; *stare ab aliquō* op iemands hand zijn; *ordiri ā* beginnen bij.
- b)** *van tijd*: 1 sinds; 2 sedert; 3 onmiddellijk na.
- c)** *van reden of oorzaak*: 1 door (om bij een lijdende vorm aan te geven, door welke persoon de handeling wordt verricht); 2 uit; 3 ten gevolge van.
- a of ah** (uitroep) *ach!*
- ab** zie **ā**.
- abāctor**, -ōris *m* 1 de man die ontvoert; 2 runderdief. **abāctus**, -us *m* het met geweld wegvoeren.
- ābācus**, -i *m* 1 buffet; 2 speeltafel; 3 speelplank; 4 rekenbord; 5 dekplank op een kapiteel.
- a-baetēre** III weggaan.
- ab-alienāre** I 1 vervreemden; 2 afkerig maken; 3 *jur.* verkopen. **abalienātio**, -ōnis *f jur.* vervreemding.
- abāvus**, -i *m* 1 betovergrootvader; 2 voorvader.
- abbas**, -ātis *m christ.* 1 vader; 2 abt.
- abbātia**, -ae *f* abdij. **abbātissa**, -ae *f* abdis.
- ab-breviāre** I afkorten.
- ab-dēre**, -didi, -ditum III 1 verwijderen; 2 verbergen. **abditus** *adi.* verborgen. **abditivus** *adi.* verwijderd.
- ab-dicāre** I 1 afwijzen; 2 verloochenen; 3 verstoten; 4 aftreden *magistratu*. **abdicātio**, -ōnis *f* 1 het neerleggen van een ambt; 2 verstoting. **abdicativus** *adi.* ontkenkend. **abdicātrix**, -icis *f* zij die verloochent.
- ab-dicēre**, -dixi, -dictum III 1 ontzeggen; 2 afkeuren.
- abdit** zie *onder* **abdere**.
- abdōmen**, -inis *n* 1 onderbuik; 2 buik.
- ab-dūcēre**, -duxi, -ductum III 1 wegvoeren; 2 wegtrekken; 3 verleiden; 4 doen afvallen. **abductio**, -ōnis *f* 1 het wegvoeren; 2 ontvoering; 3 teruggetrokkenheid.
- abecedārium**, -ii *n* het abc. **abecedārius** *adi.* alfabetisch.
- ab-equitāre** I wegrijden.
- ab-errāre** I 1 afdwalen; 2 afwijken;
- 3 afleiding zoeken. **aberrātio**, -ōnis *f* afleiding.
- ab-esse**, **absum**, **afūi** 1 afwezig zijn; 2 niet bijstaan; 3 verwijderd zijn; 4 ontbreken; 5 bevrijd zijn van; 6 zich verre houden van; 7 verschillen; 8 niet veel schelen *haud multum*.
- ab-hibēre**, -ūi, -itum II weghouden.
- abhinc** *adv.* 1 van hier; 2 nu . . . geleden.
- ab-horrēre**, -ūi II 1 afschuw hebben van; 2 strijdig zijn met.
- ab-icēre**, -iēci, -iectum G 1 wegwerpen; 2 opgeven; 3 neerwerpen; 4 terneerslaan; 5 vernederen. **abiectio**, -ōnis *f* 1 neerslachtigheid; 2 minachting. **abiectus** *adi.* 1 slordig; 2 onaanzienlijk; 3 moedeloos; 4 laag.
- abiēs**, -ētis *f* 1 den; 2 schip; 3 lans.
- abiegnus** *adi.* van dennehout.
- ab-igēre**, -ēgi, -actum III 1 verdrijven; 2 verstoten; 3 stelen.
- ab-ire**, -ēo, -ii, -itum 1 weggaan; 2 van het slagveld terugkeren; 3 eraf komen *impunē*; 4 aftreden *magistratu*; 5 afstappen van; 6 verdwijnen; 7 dalen *pretium*; 8 overgaan in; 9 worden tot. **abin!** (uit *abisne*) scheer je weg! **abitio**, -ōnis *f* het weggaan.
- abitus**, -us *m* 1 het weggaan; 2 uitgang; 3 mogelijkheid tot ontsnappen.
- a-bitēre** III weggaan.
- ab-iudicāre** I 1 ontzeggen; 2 *jur.* bij vonnis ontzeggen.
- ab-iungēre**, -iunxi, -iunctum III 1 uitspannen *equos*; 2 scheiden.
- ab-iurāre** I onder ede loochenen.
- ab-iurgāre** I scheldend weigeren.
- ab-lactāre** I spenen. **ablactātio**, -ōnis 1 het ontwennen; 2 het spenen.
- ablātio**, -ōnis *f* het wegnemen. **ablātor**, -ōris, *m* hij die wegneemt.
- ab-legāre** I wegzenden. **ablegātio**, -ōnis *f* het wegzenden.
- ablegmina**, -um *n* uitgelezen stukken.
- ab-ligurrīre** IV 1 aflikken; 2 erdoor jagen *pecuniam*. **abligurrītor**, -ōris *m* verkwister.
- ab-lōcāre** I 1 verhuren; 2 aanbesteden.
- ab-ludēre** III 1 in toon verschillen; 2 uit de toon vallen.
- ab-luēre**, -lūi, -lūtum III 1 eraf wassen; 2 schoon wassen; 3 wegspoelen.
- ablūtio**, -ōnis *f* het afwassen. **ablūtor**, -ōris *m* hij die afwast.
- ab-natāre** I wegzwemmen.
- ab-negāre** I 1 weigeren; 2 *jur.* ontkennen te hebben ontvangen; 3 loochenen. **abnegātio**, -ōnis *f* 1 weigering; 2 verloochening. **abnegātor**, -ōris *m* hij die verloochent.
- abnepos**, -ōtis *m* zoon van een achterkleinzoon. **abnep̄tis**, -is *f* dochter van

een achterkleinzoon.
Abnoba, -ae *m* het Zwarte Woud.
ab-noctāre I de nacht buitenshuis doorbrengen.
abnormis *adi.* 1 van de norm afwijkend; 2 ongeschoold.
ab-nuēre, -nūi, -nūtum III 1 neen knikken; 2 ontkennen; 3 weigeren.
abnūtāre I herhaaldelijk neen knikken.
1 ab-olēre, -lēvi, -lītum II 1 uitwissen; 2 opzij zetten; 3 afschaffen. **abolēscēre**, -lēvi III 1 vergaan; 2 verdwijnen. **abolitio**, -ōnis *f* 1 vernietiging; 2 afschaffing; 3 amnestie. **abolitor**, -ōris *m* hij die doet vergeten.
2 ab-olēre II de onaangename lucht verjagen.
abolla, -ae *f* dikke mantel.
ab-omināre I, ook **abomināri** I *dep.* 1 verwensen; 2 verafschuwen. **abominabilis** *adi.* verfoeljik. **abominamentum**, -i *n* gruwel. **abominanter** *adv.* op afschuwelijke wijze. **abominatio**, -ōnis *f* 1 het verafschuwen; 2 gruwel. **abominosus** *adi.* 1 van slechte voorbetekenis; 2 noodlottig.
Aborigēnes, -um *m* oudste bewoners van Latium.
aboriri, **abortus** *sum* IV *dep.*, ook **aborisci** III *dep.* 1 verdwijnen; 2 vergaan. **abortio**, -ōnis *f* het veroorzaken van een ontijdige bevaling. **abortivus** *adi.* ontijdig geboren. **abortus**, -us *m* 1 ontijdige bevaling; 2 miskraam.
ab-radēre, -rāsī, -rāsūm III 1 afkrabben; 2 afscheren; 3 afzetten.
ab-relinquēre, -liqui, -lictum III in de steek laten.
ab-renuntiāre I afzweren. **abrenuntiatio**, -ōnis *f* het afzweren.
ab-ripēre, -ripūi, -reptum G 1 wegtrekken; 2 meeslepen; 3 zich uit de voeten maken.
ab-rodēre, -rōsi, -rōsum III afknagen.
abrodiaetus, -i (ook **habrodiaetus**) *m* hij die wekelijks leeft.
ab-rogāre I 1 bij stemming afschaffen. **legem**; 2 de bevoegdheid ontnemen. **imperium**; 3 opheffen; 4 ontzeggen. **abrogatio**, -ōnis *f* afschaffing.
abrotōnum, -i *n* citroenkruid.
ab-rumpēre, -rūpi, -ruptum III 1 afbreken; 2 scheiden; 3 schenden. **abrupte** *adv.* plotseling. **abruptio**, -ōnis *f* 1 het scheuren; 2 echtscheiding. **abruptum**, -i *n* steile afgrond. **abruptus** *adi.* 1 afgebroken; 2 steil; 3 hortend.
abs zie **ā**.
abs-cedēre, -cessi, -cessum III 1 weggaan; 2 zich onttrekken aan **officio**; 3 verloren gaan; 4 verdwijnen. **abscessio**, -ōnis *f* het weggaan. **abscessus**, -us *m* 1 aftocht; 2 afwezigheid.
abs-cidēre, -cidi, -cisum III 1 afhouden; 2 afsnijden; 3 benemen. **spem**. **absclusus** *adi.* 1 afgesneden; 2 steil; 3 stroef.
ab-scindēre, -scidi, -scissum III 1 af-

rukken; 2 afsnijden; 3 opensnijden. **venas**. **abscessio**, -ōnis *f* 1 het afscheuren; 2 onderbreking; 3 het stokken. **vocis**. **abscessus** *adi.* 1 steil; 2 bars.
abs-condēre, -didi, -ditum III 1 verbergen; 2 achter zich laten. **absconditio**, -ōnis *f* het verbergen. **absconditor**, -ōris *m* hij die verborgen houdt. **absconditus** *adi.* 1 verborgen; 2 diepzinnig. **absconsē** *adv.* heimelijk.
absens, -entis *adi.* afwezig. **absentāre** I afwezig doen zijn. **absentia**, -ae *f* afwezigheid. **absentivus** *adi.* afwezig.
ab-silire IV wegspringen.
absimilis *adi.* ongelijk.
absinthium, -ii *n* 1 alsem; 2 het bittere. **absinthiatus** *adi.* met alsem aangeemaakt. **absinthiatum**, -i *n* vermost.
absis, -sidis *f* (**acc.** **absida**) 1 boog; 2 halfronde uitbouw. **absidatus** *adi.* gewelfd.
ab-sistere, -stiti, -stitum III 1 zich verjderen; 2 afzien van **conatu**. **absitus** *adi.* afgelegen.
ab-solēscēre III buiten gebruik raken.
ab-solvēre, -solvi, -solutum III 1 losmaken; 2 *jur.* vrijspreken; 3 voldoen. **pecuniam debitam**; 4 voltooiën. **librum**; 5 uiteenzetten. **absolutio**, -ōnis *f* 1 vrijspreek; 2 volledigheid. **absolutior**, -ōris *m* de Verlosser. **absolutorius** *adi.* vrijspreekend. **absolutus** *adi.* 1 volledig; 2 volstrekt.
absōnus *adi.* 1 niet overeenstemmend; 2 onwelluidend.
ab-sorbēre, -si II 1 verzwelgen; 2 indrinken. **absorptio**, -ōnis *f* drank.
absquē A *cont.* indien zonder; B *praep.* met **ablativus** I zonder; 2 uitgezonderd.
ab-stāre I op een afstand staan.
abstēmius *adi.* I zich van wijn onthoudend; 2 matig.
abs-tergēre, -tersi, -tersum II 1 afvegen; 2 doen verdwijnen.
abs-terrēre, -tūi, -itum II 1 afschrikken; 2 verjagen; 3 ontzeggen.
abs-tinēre, -tinūi, -tentum II 1 afhouden; 2 zich onthouden van **vino**. **abstentio**, -ōnis *f* onthouding. **abstinax**, -ācis *adi.* zich onthoudend. **abstinens**, **entis** *adi.* 1 zich onthoudend van; 2 onbaatzuchtig. **abstinentia**, -ae *f* 1 het zich onthouden van; 2 het vasten; 3 onbaatzuchtigheid.
abs-trāhēre, -traxi, -tractum III 1 wegtrekken; 2 afhouden van; 3 meeslepen.
abs-trudēre, -trūsi, -trūsūm III 1 wegduwen; 2 verbergen. **abstrusio**, -ōnis *f* het verbergen. **abstrūsus** *adi.* 1 verborgen; 2 gesloten.
absuetūdo, -inis *f* het ontwennen. **absumēdo**, -inis *f* het verteren.
ab-sumēre, -sumpsi, -sumptum III 1 verbruiken; 2 doden. **absumptio**, -ōnis *f* 1 misbruik; 2 vernietiging.
absurdus *adi.* 1 onwelluidend; 2 ongerijmd; 3 onbruikbaar. **absurditas**,

-ātis *f* ongerijmdheid; 2 tegenspraak.
ab-undāre I 1 overvloeien; 2 buiten de oevers treden; 3 overvloed hebben van **pecuniā**; 4 overvloedig voorhanden zijn; 5 overvloedig zijn. **abundans**, -antis *adi.* 1 overvloeiend; 2 overvloedig; 3 overlāden. **abundantia**, -ae *f* 1 overvloed; 2 overlāding. **abundē** *adv.* 1 in overvloed; 2 meer dan voldoende.
abus- zie **onder** **abuti**.
abusquē *praep.* helemaal vanaf.
ab-ūti, -ūsus *sum* III *dep.* 1 verbruiken; 2 geheel gebruiken; 3 misbruiken. **abūsio**, -ōnis *f* 1 verkeerd gebruik; 2 ongewoon gebruik van een woord. **abusivē** *adv.* 1 ongewoon gebruikt; 2 losjes weg. **abūsus**, -us *m* 1 het verbruiken; 2 het opmaken.
abyssus, -i *f* 1 afgrond; 2 onmetelijke ruimte.
ac zie **atque**.
acācia, -ae *f* 1 acacia; 2 acaciaparfum.
Acadēmus, -i naam van een Griekse heros. **Acadēmia**, -ae *f* 1 naar hem genoemd gymnasium bij Athene; 2 school van Plato (die daar doceerde); 3 villa van Cicero. **Acadēmica**, -ōrum *n* de Academische leer. **Acadēmici**, -ōrum *m* volgelingen van Plato. **Acadēmicus** *adi.* tot de Academie behorend.
acalanthis, -idis *f* 1 distelvink; 2 putterte.
acanthus, -i *m* en *f* 1 bereklauw (schermbloem); 2 acacia.
acapnus *adi.* 1 niet rokend; 2 zonder uitroepen gewonnen. *mel.*
acātium, -ii *n* bootje. **ācātus**, -i *f* snelle.
ac-cantāre I zingen bij.
ac-cedēre, -cessi, -cessum III 1 ernaar toe gaan; 2 zich wenden tot **ad iudicem**; 3 zich inlaten met; 4 toetreden tot; 5 gelijken op **patri**; 6 erbij komen. **accessibilis** *adi.* toegankelijk. **accessibilitas**, -ātis *f* toegankelijkheid. **accessio**, -ōnis *f* 1 nadering; 2 toeneming; 3 audientie. **accessus**, -us *m* 1 nadering; 2 toegang; 3 landingsplaats; 4 vermeerdering.
ac-celerāre I 1 verhaasten; 2 *intrans.* zich haasten. **acceleratio**, -ōnis *f* het verhaasten.
ac-cendēre, -cendi, -censum III 1 aansteken; 2 aanvuren; 3 versterken. **spem**. **accendium**, -ii *n*, ook **accensio**, -ōnis *f* 1 het aansteken; 2 gloed.
ac-censēre, -censui, -censum II 1 toerekenen; 2 toevoegen. **accensus**, -i *m* 1 magistraatsdienaar; 2 ongewaapend soldaat bij de reserve.
accent- zie **onder** **accinere**.
ac-ceptāre I gereseld ontvangen. **acceptabilis** *adi.* 1 aannemelijk; 2 prettig. **acceptior**, -ōris *m* 1 hij die aannemt; 2 hij die inwilligt. **accentatio**, -ōnis *f* het in ontvangst nemen. **acceptatus** *adi.* ook **acceptus** 1 geliefd; 2 gewenst. **acceptio**, -ōnis *f* 1 het in

ontvangst nemen; 2 ontvangst; 3 een toegestane zinswending. **acceptor**, -ōris *m* 1 ontvanger; 2 keurmeester. **acceptrix**, -icis *f* zij die ontvangt.
accessēre zie **accessere**.
access- zie **onder** **accedere**.
1 ac-cidēre, **accidi** III 1 neervallen bij; 2 overvallen; 3 doordringen tot; 4 gebeuren; 5 uitvallen. **accidens**, -ntis *n* 1 toevallige omstandigheid; 2 toeval; 3 ongelukkig toeval. **accidentia**, -ae *f* 1 het gebeuren; 2 toeval.
2 ac-cidēre, -cidi, -cisum III 1 aansnijden; 2 half omhakken; 3 verzwakken.
ac-cinēre III erbij zingen. **accantor**, -ōris *m* hij die dezelfde stem zingt.
accentus, -us *m* 1 het spelen op een instrument; 2 klank; 3 klemtoon.
ac-cingēre, -cixi, -cinctum III 1 omgorden; 2 voorzien van; 3 zich opmaken tot.
ac-cipēre, -cēpi, -ceptum G 1 aannemen; 2 ontvangen; 3 ondervinden; 4 vernemen; 5 opnemen; 6 opvatten als; 7 (*iur.*) kwijtschelden.
accipiter, -tris *m* 1 havik; 2 geldwolf.
accipitrina, -ae *f* prooi.
ac-cire, -ciō, -civi, -citur III en IV 1 ontbieden; 2 uit den vreemde halen. **accitus**, -us *m* oproep.
ac-clamāre I 1 toeroepen; 2 toejuichen; 3 uitjouwen. **acclamatio**, -ōnis *f* 1 toejuiching; 2 het uitjouwen.
ac-clarāre I duidelijk maken.
ac-clināre I 1 doen leunen; 2 geneigd zijn. **acclinis** *adi.* 1 geleund; 2 geneigd; 3 neergebogen.
acclivis *adi.* omhooglopend. **acclivitas**, -ātis *f* 1 het omhooglopen; 2 helling.
ac-cognoscēre, -nōvi, -nītum III herkennen.
ac-colēre, -colūi, -cultum III in de buurt wonen. **accōla**, -ae *m* 1 na-buur; 2 vreemdeling; **accōla fluvius** zijrivier.
ac-commodāre I 1 toevoegen aan; 2 in overeenstemming brengen; 3 aanwenden; 4 beschikbaar stellen. **accommodatio**, -ōnis *f* 1 het in overeenstemming brengen; 2 inschikkelijkheid. **accommodatus** *adi.* ook **accommodus** 1 geschikt; 2 passend.
ac-congerēre, -gessi, -gestum III dikwijls erheen dragen.
ac-corporāre I 1 inlijven bij; 2 *intrans.* zich hechten aan.
ac-credēre, -idi, -itum III willen geloven.
ac-crescēre, -crēvi, -crētum III 1 toenemen; 2 erbij komen. **accretio**, -ōnis *f* het toenemen.
ac-cubāre, -cubui, -cubitum I 1 erbij liggen; 2 aan tafel liggen; 3 rustig liggen. **accubatio**, -ōnis *f*, ook **accubitus**, -us *m* het aan tafel liggen. **accubō** *adv.* erbij liggend.
ac-cudēre, -cūdi, -cūsūm III erbij aanmunten.

ac-cumbere, -cubūi, -cubitum III 1 erbij gaan liggen; 2 aan tafel gaan.
 ac-cumulāre I 1 opstapelen; 2 vermeerderen; 3 overladen. accumulātio, -ōnis f opeenhoping. accumulātor, -ōris m hij die opstapelt.
 ac-curāre I verzorgen. accurātio, -ōnis f zorgvuldigheid. accurātus adi. 1 welverzorgd; 2 zorgvuldig.
 ac-currere, -curri, -cursum III toelopen. accursus, -us m 1 toeloop; 2 oploop.
 ac-cusāre I 1 beschuldigen; 2 aanklagen. accusābilis laakbaar. accusātio, -ōnis f 1 beschuldiging; 2 aanklacht; 3 jur. het recht een aanklacht in te dienen; 4 akte van beschuldiging. accusātor, -ōris m 1 aanklager; 2 beroepsaanklager. accusātorius 1 van de aanklager; 2 de aanklager passend. accusātrix, -icis f aanklaagster. accusātrix 1 herhaaldelijk beschuldigen.
 acētētus adi. zonder vlekken.
 acephāli, -ōrum m ketters die het hoofd van de kerk niet erkennen.
 1 ācer, āceris n 1 ahorn; 2 esdoorn.
 acernus adi. van ahornhout.
 2 ācer, āceris adi. 1 lett. scherp; 2 fel; 3 elastisch arcus; 4 flink; 5 streng.
 acerbus adi. 1 wrang; 2 onrijp; 3 onaangenaam; 4 streng; 5 wreed. acerbare I verergeren. acerbitas, -ātis f 1 wrange smaak; 2 bitterheid; 3 strengheid.
 ācere II zuur zijn. acescere III zuur worden. acidus 1 zuur; 2 onaangenaam.
 acerra, -ae f wierookkistje.
 acervāre I 1 opstapelen; 2 ophopen.
 acervus, -i m stapel. acervālis adi. van de stapel. acervātim adv. 1 stapelsgewijze; 2 beknopt samengevat.
 acervatio, -ōnis f opeenhoping.
 ācētum, -i n 1 azijn; 2 zure wijn; 3 venijnige spot. acetābūlum, -i n 1 azijnfles; 2 kelk. acetāria, -ōrum n met azijn aangemaakte sla. acetāscere III azijnzuur worden.
 Achaēi, -ōrum m 1 naam van een Griekse stam; 2 de Grieken.
 Achaia, -ae f 1 Griekenland; 2 landschap aan de noordkust van de Peloponnesus; 3 Romeinse provincie, die het grootste deel van Griekenland omvatte. Achaias, -adis f Griekse vrouw. Achivi, -ōrum m de oud-Grieken. Achivus adi. Grieks.
 Achaemēnes, -is m stamvader van de Perzische koningen. Achaemēnis adi. Perzisch.
 Achēron, -ontis m 1 rivier in de onderwereld; 2 onderwereld.
 Acheruns, -untis m de onderwereld.
 Acherunti adv. in de onderwereld.
 Acherunticus adi. afgeleefd senex.
 Acherusius adi. 1 van de onderwereld; 2 somber.
 Achiv- zie onder Achaci.
 acta, -ae f draad.

acidus zie onder acere.
 acies, -ei f 1 scherpte; 2 scherpe blik oculorum; 3 scherpzinnigheid; 4 slaglinie; 5 slagveld.
 acināces, -cis m kromme Perzische sabel.
 acinus, -i m, ook acinum, -i n 1 bes; 2 druif; 3 rozijn aridus. acinaticius adi. uit bessen bereid. acinōsus adi. vol bessen.
 acipenser, -eris m steur.
 aclys, -idis f werpspeer met riem.
 aconiti adv. zonder moeite.
 aconitum, -i n 1 monnikskap (plant); 2 vergif.
 acor, -ōris m zure smaak.
 ac-quiēscere, -quiēvi, -quiētum III 1 tot rust komen; 2 troost vinden in; 3 behagen scheppen in; 4 het eens zijn met alicui.
 ac-quirere, -quisivi, -quisitum III 1 erbij verwerven; 2 zijn krediet vergroten ad fidem; 3 verwerven. acquisitio, -ōnis f het verwerven. acquisitor, -ōris m 1 hij die verwerft; 2 hij die wint.
 Acraeus adi. op bergtoppen vereerd Juppiter.
 acratōphōrum, -i n wijnvat.
 acredo, -dinis f scherpe smaak.
 acredūla, -ae f kleine uil.
 acricūlus adi. enigszins scherp. acrimōnia, -ae f 1 scherpe smaak; 2 scherpe lucht; 3 verbittering animi.
 acritas, -ātis f 1 scherpte; 2 het diep doordringen. acritudo, -inis f 1 scherpte; 2 vurige levendigheid.
 acroāma, -ātis n 1 concert; 2 solist; 3 voordrager; 4 grappenmaker.
 acroāsis, -is f auditorium.
 acror, -ōris m scherpte.
 acta, -ae f 1 kust; 2 strand; 3 strandleven.
 acta, -ōrum n 1 daden; 2 notulen, handelingen senatus; 3 verslag; 4 dagblad diurna; 5 staatsblad publica; 6 archief municipalia.
 actio, -ōnis f 1 verrichting; 2 werkzaamheid; 3 de voordracht van een spreker; 4 handeling; 5 behandeling; 6 proces; 7 rechtsingang dare; 8 (jur.) recht tot aanklagen.
 actiuncūla, -ae f kort pleidooi.
 actitare I 1 dikwijls behandelen; 2 dikwijls voordragen.
 Actium, -ii n kaap aan westkust van Griekenland. Actiācus adi. van of bij Actium.
 activus I werkzaam; 2 praktisch; 3 in de praktijk toegepast.
 actor, -ōris m 1 drijver boum; 2 bedrijver caedis; 3 acteur; 4 spreker; 5 pleiter causae; 6 beheerder; 7 agent van de schatkist publicus.
 actūālis adi. 1 werkzaam; 2 praktisch.
 1 actūārius adi. gemakkelijk te bewegen, snelvarend. actūāria, -ae f snelzeilend schip. actūāriōla, -ae f sloep.
 2 actūārius, -ii m 1 snelschrijver, stenograaf; 2 rentmeester.

actum, -i n 1 daad; 2 handeling. actuosus adi. 1 werkzaam; 2 levendig.
 actus, -us m 1 het drijven; 2 jur. recht van overgang; 3 overweg; 4 voordracht; 5 opvoering; 6 bedrijf; 7 daad; 8 werkelijkheid: actūtum adv. ogenblikkelijk.
 acuere, acui III 1 scherpen; 2 prikkelen; 3 aanwakkeren. acumen, -inis n 1 scherpte; 2 spits; 3 scherpzinnigheid; 4 geestigheid. acus, -us f naald.
 acutus adi. 1 scherp; 2 fel; 3 gevaarlijk; 4 scherpzinnig. acutulus adi. nogal spitsvondig.
 acula, -ae f 1 watertje; 2 een beetje water.
 aculēus, -ei m 1 angel; 2 punt; 3 steek.
 aculeus adi. 1 stekelig; 2 spitsvondig.
 acus, acut- zie onder acuere.
 ad praep. met accusativus 1 naar; 2 op af; 3 tot aan; 4 bij ad Cannas; 5 ongeveer ad ducentos; 6 tot op, ad unum omnes tot op de laatste man; 7 tegen noctem; 8 tot in, ad multam noctem tot diep in de nacht; 9 op het juiste ogenblik ad tempus; 10 slechts voor ad paucos dies; 11 voor aptus ad; 12 met betrekking tot; 13 overeenkomstig; 14 volgens ad naturam; 15 in vergelijking met ad hoc; 16 behalve ad haec.
 adactio, -ōnis f het brengen tot, verplichting iurisiurandi. adactus, -us m het dichterbij brengen.
 ad-aequare I 1 gelijkmaken; 2 gelijkstellen; 3 vergelijken; 4 evenaren. adaequatio, -ōnis f het gelijkstellen. adaequē adv. evenzo.
 ad-aerare I naar geldwaarde schatten. ad-aeratio, -ōnis f taxatie.
 ad-aestuare I voortbruisen.
 ad-aggerare I doen aanslibben.
 adagium, -ii n spreekwoord.
 adagnitio, -ōnis f het opnieuw inzien.
 ad-alligare I eraan vastbinden.
 Adam, Adae m Adam.
 ad-amāre I 1 lief krijgen; 2 zin krijgen in. adamātor, -ōris m liefhebber.
 ādāmas, -antis m staal. adamantēus of adamantinus adi. staalhard. Adamantius, -ii m man van staal (bijnaam van de kerkvader Origenes).
 ad-ambulare I ernaast wandelen.
 ad-ampliāre I uitbreiden.
 ad-aperire, -ui, -tum IV 1 onthullen; 2 openen. adapertilis adi. wat geopend kan worden. adapertio, -ōnis f het openen.
 ad-aptare I passend maken.
 ad-aquāre I 1 bevochtigen; 2 drenken. ad-aquāri I dep. water halen.
 ad-arescere III behoorlijk droog worden.
 ad-augere, -auxi, -auctum II 1 vergroten; 2 vermeerderen; 3 ten offer brengen. ad-augescere III toenemen.
 ad-auctor, -ōris m hij die verhoogt. ad-auctus, -us m het groeien. ad-augmen, -inis n het toenemen.

ad-bibere, -bibi III 1 meer dan gewoonlijk drinken; 2 indrinken.
 ad-bitere III naderen.
 ad-blaterare I toesnateren.
 acc. zie acc.
 ad-dēcet II het betaamt.
 ad-densare I, ook addensere II verdichten.
 ad-dere, -didi, -ditum III 1 erin doen; 2 toevoegen; 3 inboezemen timorem; 4 optellen. additamentum, -i n toevoegsel. additicius adi. bijgevoegd.
 additio, -ōnis f het bijvoegen. additus adi. 1 altijd tegenwoordig; 2 altijd vervolgend.
 ad-dicere, -dixi, -dictum III 1 rel. gunstig zijn (van voortekens); 2 jur. toewijzen; 3 verkopen; 4 zich wijden aan; 5 toeschrijven. addictio, -ōnis f toewijzing.
 ad-discere, -didici III 1 erbij leren; 2 aanleren.
 addit- zie onder addere.
 ad-divināre I voorspellen.
 ad-docere, -ui, -tum II erbij onderwijzen.
 ad-dormire IV, ook addormiscere III even inslapen.
 ad-dubitare I 1 weifelen; 2 betwijfelen.
 ad-ducere, -duxi, -ductum III 1 naar zich toe halen; 2 in aanslag brengen arcum; 3 spannen; 4 fronsen; 5 erheen brengen; 6 bewegen tot. adductor, -ōris m koppelaar. adductus adi. 1 beknopt; 2 ernstig; 3 streng.
 ad-ēdere, -ēdi, -ēsum III 1 invreten; 2 opeten.
 adeo adv. 1 tot zover; 2 zozeer; 3 (legt nadruk op voorafgaand woord) tres adeo anni drie volle jaren; si adeo als werkelijk; adeo quoque zoveel te meer; atque adeo en zelfs.
 ādēps, -ipis m en f 1 vet; 2 logheid; 3 het fijnste frumentum.
 adept- zie onder adipisci.
 ad-equitare I 1 erheen rijden; 2 meerrijden.
 ad-errare I 1 omzwerven; 2 verdwalen.
 ad-esse, adsum. affui I aanwezig zijn; 2 deelnemen aan; 3 verschijnen voor; 4 voorhanden zijn; 5 bijstaan; 6 opmerkzaam zijn animo; 7 zijn tegenwoordigheid van geest bewaren.
 ad-esurire IV 1 honger krijgen; 2 hevig verlangen.
 adf. zie aff.
 adg. zie agg.
 ad-haerere, -haesi, -haesum II 1 vastzitten aan; 2 niet wijken van castris; 3 erbij aanhangen. adhaerescere III 1 blijven steken; 2 zich hechten aan.
 adhaesio, -ōnis f aanhechting.
 ad-haesum, -us m het hangen aan.
 ad-halāre I beademen.
 ad-haurire, -hausi, -haustum IV verzwellen.
 ad-hibere, -bui, -bitum II 1 brengen

naar; 2 aanwenden; 3 tegenwoordig laten zijn bij *convivio*; 4 in dienst stellen van *imperatori*. *adhibitio*, -ōnis *f* 1 aanwenden; 2 gebruik.
ad-hinnire IV 1 toehinniken; 2 zijn begeerte laten blijken.
ad-hortāri I *dep.* aansporen. *adhortāmen*, -inis *n* reden tot aansporen. *adhortatio*, -ōnis *f* ook *adhortatus*, -us *m*; aansporing. *adhortator*, -ōris *m* hij die aanspoort.
adhuc 1 tot nu toe; 2 nog altijd; 3 bovendien nog; 4 nog *maior*. *adhucine?* nog?
ad-iacere, -ūi II 1 liggen bij; 2 grenzen aan *maris*; 3 in betrekking staan tot.
adiaculātus *adi.* erheen geslingerd.
ad-icere, -icēi, -iectum G 1 werpen naar; 2 richten op; 3 toevoegen.
ad-icctio, -ōnis *f* 1 toevoeging; 2 het opbieden. *ad-icctus*, -us *m* nadering.
ad-igere, -ēgi, -actum III (*adaxint* = *adegerint*) 1 heenvoeren naar; 2 drijven in; 3 dwingen tot *ad iusiurandum*; 4 beëdigen *sacramento*.
ad-imere, -ēmi, -emptum III 1 wegnemen; 2 benemen.
ad-implere II 1 aanvullen; 2 volmaken. *ad-implētio*, -ōnis *f* voleinding *tempōrum*. *ad-implētōr*, -ōris *m* hij die bezielt.
ad-increscere III meer en meer toenemen.
ad-inquirere III nauwkeuriger onderzoeken.
ad-invenire IV erbij uitvinden. *ad-inventio*, -ōnis *f* 1 bedenksel; 2 uitvlucht. *ad-inventor*, -ōris *m* uitvinder.
ad-invicem *adv.* 1 afwisselend; 2 beurtelings.
adipālis *adi.* vettig. *adipātus* *adi.* 1 met vet bereid; 2 overladen *sermo*. *adipātum*, -i *n* oliebol.
adipisci, *adeptus* sum III *dep.* 1 inhalen; 2 moeizaam verkrijgen; 3 zich op de hals halen. *adeptus* *adi.* verworven. *adeptio*, -ōnis *f*, ook *adeptus*, -us *m* het verkrijgen.
ad-ire, -ēo, -ii, -itum IV 1 toegaan naar; 2 naderen; 3 *jur.* een aanklacht indienen; 4 afgaan op; 5 aanvaarden *hereditatem*; 6 trotseren *pericula*; 7 het opnemen tegen *hostem*; 8 zich wenden tot *consulem*; 9 bereizen. *ad-itare* I er dikwijls heen gaan. *ad-itio*, -ōnis *f* 1 het erheen gaan; 2 aanvaarding. *ad-itiālis* *adi.* bij de ambtsaanvaarding gebruikelijk *cēna*. *ad-itus*, -us *m* 1 het erheen gaan; 2 nadering; 3 toegang; 4 audiëntie; 5 aanloop; 6 gelegenheid tot *honoris*.
ad-iudicare I 1 toewijzen; 2 *jur.* een zaak beslissen ten gunste van; 3 toeschrijven aan.
ad-iugare I 1 opbinden *vitem*; 2 nauw verbinden.
adiumentum, -i *n* 1 hulpmiddel; 2 steun.
ad-iungere, -iunxi, -iunctum III 1 aan-

binden; 2 doen aansluiten; 3 bijvoegen; 4 winnen voor; 5 toekennen; 6 richten op *animum*. *adiunctio*, -ōnis *f* 1 verbinding; 2 toevoeging. *adiunctōr*, -ōris *m* hij die toevoegt. *adiunctus* *adi.* nauw verbonden. *adiunctum*, -i *n* het karakteristieke. *adiuncta*, -ōrum *n* bijkomende omstandigheden.
ad-iurare I 1 erbij zweren; 2 bezweren *per deos*; 3 smeken; 4 door bezwering verdrijven. *adiuratio*, -ōnis *f* het zweren bij *nominis divini*. *adiurātor*, -ōris *m* slangenbezweerder.
ad-iuvare, -iūvi, -iūtum I 1 helpen; 2 bemoeiden; 3 voedsel geven aan *ignem*; 4 van nut zijn voor *causam*. *adiūtāre* I 1 helpen; 2 bevorderen. *adiūtābilis* *adi.* bevorderlijk. *adiūtōr*, -ōris *m* 1 helper; 2 handlanger; 3 speler in kleine rol. *adiūtōrium*, -ii *n* bijstand. *adiūtrix*, -icis *f* 1 helpster; 2 reserve *copiae*. *adiūtus*, -us *m* ondersteuning.
adi. zie *all*.
ad-maturare I verhaasten.
ad-meare I toegaan op.
ad-metiri, -mensus sum IV *dep.* toemeten.
ad-migrare I er nog bij komen.
ad-miniculare I, ook *adminiculāri* I *dep.* stutten. *adminiculātor*, -ōris *m* hij die steunt. *adminiculūm*, -i *n* 1 stut; 2 hulpmiddel; 3 bijstand.
administer, -tri *m* 1 helper; 2 handlanger. *ministra*, -ae *f* dienaars. *ministrāre* I 1 helpen; 2 verzorgen; 3 besturen; 4 *mil.* dienst doen. *ministratio*, -ōnis *f* 1 verzorging; 2 bestuur. *ministrātīvus* *adi.* praktisch. *ministrātor*, -ōris *m* beheerder.
ad-mirari I *dep.* 1 bewonderen; 2 zich verwonderen. *admirābilis* *adi.* 1 bewonderenswaardig; 2 verwonderlijk; 3 paradoxaal. *admirābilis*, -ātis *f* 1 bewondering; 2 verwondering; 3 hartstochtelijk verlangen naar. *admiratio*, -ōnis *f* 1 bewondering; 2 verwondering. *admirātor*, -ōris *m* bewonderaar.
ad-miscere, -miscui, -mixtum II 1 erbij mengen; 2 toevoegen; 3 betrekken in; 4 inlassen. *admixtio*, -ōnis *f*, ook *admistio*, -ōnis *f* het bijmengen. *admixtus*, -us *m* toevoeging.
ad-mittere, -misi, -missum III 1 erop loslaten; *equo admisso* in gestrekte draf; 2 toelaten; 3 toegankelijk zijn voor; 4 zich schuldig maken aan aan *scelus*. *admissārius*, -ii *m* 1 dekhenst; 2 wellusteling. *admissio*, -ōnis *f* 1 het toelaten; 2 het dekken; 3 audiëntie; 4 aanvaarding *hereditatis*. *admissionālis*, -is *m* 1 ceremoniemeester; 2 Hofmaarschalk. *admissivus* *adi.* een gunstige afloop voorspellend. *admissor*, -ōris *m* hij die laat binnenkomen; 2 dader. *admissum*, -i *n* vergrijp. *admissura*, -ae *f*, ook *admissus*, -us *m* 1 het toelaten;

2 het dekken.
admixt- zie *onder* *admiscere*.
ad-moderari I *dep.* matigen. *admoderatē* *adv.* aangepast bij.
ad-modulari I *dep.* instemmen met.
admōdum *adv.* 1 tot de volle maat; 2 volle *ducenti*; 3 zeer; 4 (als antwoord) inderdaad.
ad-moenire IV 1 belegeren; 2 te lijf gaan; 3 te slim af zijn.
ad-moliri IV *dep.* 1 moeizaam erheen bewegen; 2 zich erheen bewegen.
ad-monere, -ūi, -itum II 1 herinneren aan; 2 waarschuwen; 3 aansporen; 4 tuchtigen. *admonefacere* G vermanen. *admonitio*, -ōnis *f* 1 herinnering; 2 waarschuwing; 3 tuchtiging. *admonitor*, -ōris *m* 1 hij die herinnert aan; 2 hij die aanspoort tot. *admonitōrium*, -ii *n* herinnering. *admonitrix*, -icis *f* zij die aanspoort. *admonitum*, -i *n* 1 betoog; 2 bezwaar; 3 vermaning. *admonitus*, -us *m* 1 herinnering; 2 vermaning; 3 waarschuwing.
ad-mordere, -mordi, -morsum II 1 aanknagen; 2 aftrogelen; 3 afzetten *aliquem*. *admorsus*, -us *m* beet.
ad-movere, -mōvi, -mōtum II 1 erheen bewegen; 2 er dichtbij brengen; 3 toepassen; 4 uitnodigen tot. *admotio*, -ōnis *f* aanraking.
ad-mugere IV toeloeien.
ad-mulcere II strelen.
ad-murmurare I, ook *admurmurari* I *dep.* een gemompel laten horen. *admurmuratio*, -ōnis *f* 1 goedkeuring; 2 afkeuring.
ad-mutilare I 1 knippen; 2 beetnemen.
adn. zie *ann*.
ad-navigare I erheen varen.
ad-obruere, -rui, -rūtum III met aarde bedekken.
ad-olere, *adolui* II 1 ontsteken; 2 doen branden; 3 doen roken. *adolescere* III onlaaien.
adolescere, -olēvi, -ultum III 1 groeien; 2 volwassen worden; 3 toemen; 4 meer in praktijk gebracht worden; 5 voortgaan *uestas*. *adolescens*, -entis *A m* 1 jonge man (tussen 17 en 30 jaar); 2 jonge vrouw; *B adi.* 1 jong; 2 later levend. *adolescētia*, -ae *f* jeugd. *adolescētiāri* I *dep.* zich als een kwajongen gedragen. *adolescētūla*, -ae *f* jong meisje. *adolescētulus*, -i *m* 1 heel jong mens; 2 broekje.
Adonia, -ōrum *n* het Adonisfeest.
ad-operire, -perui, -pertum IV 1 bedekken; 2 sluiten *lanam*.
ad-opinari I *dep.* daarbij vermoeden.
ad-optare I 1 uitkiezen; 2 opnemen in de familie. *adoptatīvus*, -ii *m* aangenomen zoon. *adoptatio*, -ōnis *f* adoptie. *adoptator*, -ōris *m* adoptievader. *adoptio*, -ōnis *f* 1 het als zoon aannemen; 2 het indrukken (bij het enten). *adoptivus* *adi.* aangenomen *filius*.

ador, -ōris *n* spelt (graansoort). *adorēus* *adi.* van spelt.
ad-orare I 1 smekend aanroepen; 2 vereren; 3 eerbiedig begroeten. *adorābilis* *adi.* aanbidding waard. *adoratio*, -ōnis *f* aanbidding. *adorator*, -ōris *m* aanbidder.
ad-ordiri, -orsus sum IV *dep.* beginnen.
adorāa, -ae *f*, ook *adoria*, -ae *f* 1 triomf; 2 overwinning.
ad-oriri, -ortus sum IV *dep.* 1 te voorschijn springen; 2 aanvallen; 3 ondernemen; 4 zich wagen op *mare*.
ad-ornare I 1 uitrusten *classēm*; 2 voorbereiden; 3 versieren; 4 verheerlijken. *adornatē* *adv.* sierlijk.
adp. zie *app*.
adq. zie *acq*.
adr. zie *arr*.
adrachnē, -ēs *f* haagappelboom.
ad-radere, -rāsi, -rāsium III 1 afkrabben; 2 scheren.
Adrastēa, -ae *f* de onontkoombare *ads.* zie *ass.* [Nemesis].
adt. zie *att*.
adulāre I 1 kwispelstaarten; 2 met de staart afvegen; 3 liefkozen. *adulāri* I *dep.* 1 kwispelstaarten; 2 op oosterse wijze begroeten; 3 kruipen voor. *adulābilis* *adi.* hij, die zich, door vleierij laat inpalmen. *adulatio*, -ōnis *f* 1 het kwispelstaarten; 2 liefkozing; 3 lage vleierij. *adulātor*, -ōris *m* vleier. *adulātōrius* *adi.* kruiperig.
adulescens enz. zie *adolescens*.
adulter, -ēri *A m* 1 echtbreker; 2 minnaar; *B adi.* 1 overspelig; 2 onrein; 3 vals *nummus*. *adultera*, -ae *f* 1 echtbreker; 2 minnares. *adulterare* I 1 overspel bedrijven; 2 verleiden; 3 vervalsen. *adulteratio*, -ōnis *f* vervalsing. *adulterator*, -ōris *m* valse munter. *adulterinus* *adi.* vervalst. *adulterium*, -ii *n* echtbreuk. *adultus* *adi.* 1 volwassen; 2 sterk geworden; 3 gevorderd.
ad-umbrare I 1 beschaduwen; 2 perspectiefisch weergeven; 3 even aanduiden; 4 nabootsen. *adumbrātim* *adv.* in donkere omtrekken. *adumbratio*, -ōnis *f* 1 schets; 2 schijn. *adumbrātus* *adi.* 1 in het donker gehouden; 2 verdicht; 3 schijn-comitia.
ad-unāre I verenigen. *adunātio*, -ōnis *f* vereniging.
aduncus *adi.* 1 naar binnen gebogen; 2 krom. *aduncitas*, -ātis *f* kromming.
ad-urere, -ussi, -ustum III 1 laten aanbranden; 2 verzenen; 3 verschroeien; 4 verbinden; 5 doen ontsteken *oculos*; 6 laten bevriezen. *adustus*, -ōnis *f* het te sterk laten branden; 2 ontsteking; 3 ontstoken plaats. *adustus* *adi.* 1 verbrand; 2 gebruind.
ad-urgere, -ursi II 1 drukken tegen; 2 voor zich uitjagen.
adusque *A praep.* met *accusativus* tot

aan; B *adv.* geheel en al.
adust- zie *onder* *adurere*.
ad-uti, -ūsus *sum* III *dep.* langzaam-aan opgebruiken.
ad-vecāre I geregeld aanvoeren.
ad-vehēre, -vexi, -vectum III (*advexē* = *advexisse*) aanvoeren. *advehi* III *dep.* I komen aanrijden; 2 landen.
advecticius *adi.* geïmporteerd.
advectio, -ōnis *f* transport. *advectore*, -ōris *m* I overbrenger; 2 rijaard *equus*. *advectus*, -us *m* transport.
ad-velāre I I omhullen; 2 bekransen.
advēna, -ae A *m en f* vreemdeling(e); B *adi.* I buitenlands; 2 vreemd; 3 onervaren in *belli*. *adventicus* *adi.* buitenlands.
ad-venērāri I *dep.* vereren.
ad-venire, -vēni, -ventum IV I aankomen; 2 naderen; 3 ten deel vallen; 4 er nog bij komen. *advēntāre* I in aantocht zijn. *advētor*, -ōris *m* bezoeker. *advēntōrius* *adi.* I bij de aankomst behorend; 2 voor vreemdelingen bestemd. *advēntus*, -us *m* I aankomst; 2 nadering.
ad-verberāre I slaan.
ad-verēri II *dep.* vreezen voor.
ad-verrēre III I erheen vegen; 2 erheen doen rollen.
ad-versāre I voortdurend richten op.
adversāri I *dep.* I zich verzetten tegen; 2 overstemmen *undā adversante*. *adversārius*, -ii A *m* tegenstander; B *adi.* ongunstig. *adversāria*, -ōrum *n* I aantekeningen; 2 betoog van de tegenpartij. *adversatio*, -ōnis *f* tegenstand. *adversator*, -ōris *m* tegenwerker.
ad-vertēre, -verti, -versum III I ergens heen wenden; 2 zijn aandacht richten op *animum*; 3 bemerken; 4 tot zich trekken; 5 *iur.* straffend optreden tegen. *adversio*, -ōnis *f* I het gericht zijn op; 2 gesteldheid *animi*.
adversitor, -ōris *m* slaaf die zijn meester tegemoet gaat. *adversus* *adi.* I toegekeerd naar; 2 vlak *adversa manus*; 3 vóór *dentes*; 4 voor in *adversō pectore*; 5 stroomop *adversō flumine*; 6 zich verzettend *senatus*; 7 ongunstig *res adversae* tegenwoord; 8 gehaat; 9 tegenover; 10 tegemoet. *adversus* *of* *adversum praep.* met *accusativus* I tegen... op *montem*; 2 tegen. *calces adversum stimulum* de verzenen tegen de prikkels slaan; 3 tegenover *senatum*; 4 in strijd met *legem*; 5 in vergelijking met.
ad-vesperascēre, -vesperāvit III avond worden.
ad-vigilāre I waken bij.
ad-vivēre, -vixi, -victum III I leven met; 2 nog leven.
ad-vocāre I I tot zich roepen; 2 oproepen; 3 te hulp roepen; 4 te baat nemen; 5 als *advocaat* nemen. *advocātus*, -i *m* I hij die iemand in een proces bijstaat; 2 getuige à déchar-

ge; 3 *advocaat*. *advocāta*, -ae *f* helper. *advocatio*, -ōnis *f* I het oproepen; 2 bijstand in een proces; 3 schare van getuigen; 4 uitstel van de procedure. *advocator*, -ōris *m* hij die iemand bij zich roept. *advocitare* I dikwijls bij zich roepen.
ad-volāre I ergens heen vliegen. *advolātus*, -us *m* het aanvliegen. *advolitāre* I toesnellen.
ad-volvēre, -volvi, -volūtum III I erheen wentelen; 2 zich storten voor *genūa alicuius*.
advorsus *enz.* zie *adversus*.
ad-ytum, -i *n* I het allerheiligste (alleen voor de priesters toegankelijk); 2 het binnenste.
ad-zelāri I *dep.* ijveren voor.
aedis, -is *f* I eenkamerwoning; 2 tempel. *aedēs*, -ium *f* huis. *aedicula*, -ae *f* I kamertje; 2 kapelletje; 3 nis. *aedificāre* I I bouwen; 2 aanleggen; 3 versterken; 4 *rel.* stichten *mentem*. *aedificatio*, -ōnis *f* I het bouwen; 2 *rel.* stichting; 3 gebouw. *aedificator*, -ōris *A m* bouwmeester; B *adi.* bouwlustig. *aedificium*, -ii *n* gebouw. *aedificatiuncula*, -ae *f* I gebouwtje; 2 bouwplan. *aedificiālis* *adi.* I bij het bouwen behorend; 2 in huis verzeerd *Juppiter*. *aedilis*, -is *m* ambtenaar belast met de zorg voor de openbare orde, marktwezen en spelen. *aediliculus*, -ii *A m* oud-aediel; B *adi.* van de aediel. *aedilitas*, -ātis *f* ambt van aediel. *aedituus*, -ui *m*, ook *aedituens*, -entis *m* tempelwachter.
aedon, -ōnis *f* nachtegaal. *aedonius* *adi.* van een nachtegaal.
Aeētias, -ādis *f* Medea, dochter van *Aeēta*, koning van Colchis.
aeger *adi.* I ziek; 2 zwak; 3 smartelijk. *aegrē* *adv.* moeelijk; *aegrē ferre* kwalijk nemen; *haud aegerrimē ferre* heel gemakkelijk opvatten. *aegrēre* II ziek zijn. *aegrescēre* III ziek worden. *aegrimonia*, -ae *f* verdriet. *aegrītudo*, -dinis *f* I ziekte; 2 neerslachtigheid. *aegror*, -ōris *m* ziekte. *aegrotāre* I I ziek zijn; 2 achteruitgaan *sama*. *aegrotatio*, -ōnis *f* ongesteldheid. *aegrotus* *adi.* ziek.
aegis, -idis *f* I aegis (schild van Jupiter of Minerva); 2 beschutting.
aegocēros, -ōtis *m* steenbok.
aelinus, -i *m* klaagzang.
aegr- zie *onder* *aeger*.
aemulāri I *dep.* I nastreven; 2 wedijveren; 3 naijverig zijn. *aemulanter* *adv.* jaloers. *aemulatio*, -ōnis *f* I wedijver; 2 navolging; 3 naijver. *aemulātor*, -ōris *m* I de naijverige; 2 navolger. *aemulātrix*, -icis *f* jaloerse vrouw. *aemulātus*, -us *m* het wedijveren. *aemulus* A *adi.* I nastrevend; 2 wedijverend; 3 nastaaend; 4 afgunstig; B (-i) *m* I navolger; 2 concurrent; 3 medeminaar. *aemūla*, -ae *f* medeminnares.
Aenēas, -ae de Romeinse nationale

held. **Aenēts**, -idos *f* heldendicht van Vergilius over A.
aenēus, ook *ahēnēus* *adi.* I koperen; 2 bronzen; 3 hard als koper. *aenum*, -i *n* koperen ketel. *aenēator*, -ōris *m* muzikant (op koperen instrument).
aēnipes, -pēdis *adi.* met koperen hoeven. *aēnobarbus* *adi.* met koperrode baard.
aenigma, -ātis *n* I raadsel; 2 raadselachtigheid; 3 toespeling. *aenigmatistes*, -ae *m* hij die in raadselen spreekt.
Aeōlus, -i *m* god van de wind.
aeōn, -ōnis *m* I eeuwigheid; 2 de wereldgeest.
aequāre I I effenen; 2 gelijkmaken; 3 verheffen tot *caelō*; 4 in gelijke positie zetten *vela*; 5 genoeg vinden voor *lacrimis*. *aequabilis* *adi.* I gelijk te stellen; 2 gelijkmatig; 3 onpartijdig. *aequabilitas*, -ātis *f* I gelijkheid; 2 onpartijdigheid. *aequālis* A *adi.* I effen; 2 even groot; 3 even oud; 4 gelijkmatig; B (-is) *m* tijdgenoot. *aequalitas*, -ātis *f* I gelijkmatigheid; 2 gelijkheid voor de wet; 3 gelijke ouderdom. *aequāmen*, -inis *n* het glad maken. *aequatio*, -ōnis *f* het gelijk maken.
aequor, -ōris *n* I gladde oppervlakte; 2 vlakte; 3 waterspiegel; 4 zee; 5 zeestroming; 6 boksring. *aequorēus* *adi.* van de zee.
aequus *adi.* I effen; 2 *mil.* recht *aequō fronte*; 3 kalm; 4 gelaten *aequō animō*; 5 gelijk *aequō iure*; 6 *mil.* onbeslist; 7 billijk; 8 onpartijdig; 9 welwillend; 10 genadig. *aequē* *adv.* I evenzeer; 2 billijkerwijs. *aequi*, -ōrum *m* vrienden. *aequum*, -i *n* I het billijke; 2 billijkheid. *aequaeus* *adi.* even oud. *aequanimus* *adi.* gelaten. *aequanimitas*, -ātis *f* I toegevendheid; 2 geduld. *aequidiālis* *adi.* tot de dag- en nachtevening behorend. *aequibrātus* *adi.* in evenwicht. *aequibrālis* *adi.* van gelijk gewicht. *aequilibrium*, -ātis *f*, ook *aequilibrium*, -ii *n* evenwicht. *aequanimus* *adi.* met twee rechterhanden. *aequinoctium*, -ii *n* de dag- en nachtevening. *aequinoctiālis* *adi.* tot de dag- en nachtevening behorend. *aequipar*, -is *adi.* volledig gelijk. *aequiparāre* I, ook *aequiparāre* I I gelijkstellen; 2 evenaren. *aequiparābilis* *adi.* vergelijkbaar. *aequiparantia*, -ae *f*, ook *aequiparatio*, -ōnis *f* het gelijkstellen. *aequipollens*, -entis *adi.* evenveel geldend. *aequitas*, -ātis *f* I gelijkheid; 2 gemoedsrust; 3 onverschilligheid; 4 billijkheid; 5 onpartijdigheid. *aequitermus* *adi.* als eeuwig. *aequivalere* II evenveel vermogen.
aēr, aērīs *m* I de benedenlucht; 2 lucht; 3 wolk; 4 geur. *aērīus* *adi.* I in de lucht levend; 2 zich in de lucht verheffend. *aērophobus* *adi.* bang voor frisse lucht.

aer- zie *onder* *aes*.
aerumna, -ae *f* I zorg; 2 ellende. *aerumnabilis* *adi.* ellendig. *aerumnōsus* *adi.* moeitevol.
aeruscāre I I bedelen; 2 marktkoopman zijn. *aeruscator*, -ōris *m* I bedelaar; 2 marktkoopman.
aes, aērīs *n* I koper; 2 brons; 3 kopergeld; 4 geld; 5 loon; 6 soldij; 7 dienstjaren; 8 schuld *aliēnum*. *aerāre* I met koper beslaan. *aerarius* *adi.* I van koper; 2 koper-. *aerarius*, -ii *m* burger van de laagste klasse. *aerāria*, -ae *f* kopermijn. *aerārium*, -ii *n* I staatschatkamer; 2 staatsarchief; 3 staatskas. *aerātus* *adi.* I met brons beslagen; 2 goed bij kas; 3 onbedwingbaar. *aerēus* *adi.* met koper beslagen. *aerifer* *adi.* koperen cymbalen dragend. *aerifodina*, -ae *f* kopermijn. *aeripes*, -pēdis *adi.* met koperen hoeven. *aerisōnus* *adi.* van koper weerklinkend. *aerōsus* *adi.* rijk aan erts. *aerūgo*, -ginis *f* I koperroest; 2 afgunst; 3 hebzucht. *aeruginōsus* *adi.* met koperroest bedekt.
Aesculapius, -ii god van de geneeskunde. *Aesculapium*, -ii *n* tempel van A.
aescūlus, -i *f* winteriek. *aescūlūs* *adi.* eiken-. *aesculētum*, -i *n* eikenbos.
aestas, -ātis *f* I zomer; 2 zomerhitte. *aestifer* *adi.* hitte brengend. *aestivāre* I de zomer doorbrengen. *aestivus* *adi.* zomers. *aestiva*, -ōrum *n* I zomerkamp; 2 zomerveldtocht.
aestimāre I I schatten; 2 de schadevergoeding bepalen voor *litē*; 3 waarden; 4 oordelen; 5 in aanmerking nemen. *aestimābilis* *adi.* waardeerbaar. *aestimatio*, -ōnis *f* taxatie. *aestimātor*, -ōris *m* taxateur. *aestimium*, -ii *n* taxatie.
aestus, -us *m* I koking; 2 golving; 3 hitte; 4 branding; 5 getij; 6 hartstocht; 7 onrust. *aestuabundus* *adi.* opbruisend. *aestuāre* I I vlammen; 2 gloeien; 3 koortsig zijn; 4 bruisen. *aestuārium*, -ii *n* I kustmeer; 2 wad; 3 brede riviermond. *aestuatio*, -ōnis *f* I onrust; 2 onrustige begeerte. *aestuōsus* *adi.* I gloeiend; 2 golvend.
aetas, -ātis *f* I leeftijd; 2 mensen van bepaalde leeftijd; 3 levensduur; 4 leven; 5 generatie; 6 tijdvak. *aetātula*, -ae *f* I jonge leeftijd; 2 schatje; 3 seksuele hartstocht.
aeternāre I vereeuwigen. *aeternabilis* *adi.* onvergankelijk. *aeternālis* *adi.* eeuwig. *aeternitas*, -ātis *f* I eeuwigheid; 2 onsterfelijkheid; 3 eretitel van de keizer. *aeternus* *adi.* eeuwig.
aether, aērīs *m* I bovenlucht; 2 lucht; 3 hemel; 4 de bovenwereld. *aethērius* *adi.* I van de bovenlucht; 2 hemels; 3 hemelhoog; 4 zich in de lucht bevindend; 5 van de bovenwereld. *aethra*, -ae *f* I heldere lucht; 2 hemel.
Aethiops, -ōpis *m* I Ethiopiër; 2 nikker, moor.

aetiologia, -ae *f* bewijsvoering.
 aevum, -i *n* 1 eeuwigheid; 2 levensjijd; 3 leeftijd; 4 tijdvak. aevitas, -ātis *f* eeuwigheid.
 af (oud Latijn *ab*) *fin.* ontvangen van. afannae, -ārum *f* uitvluchten.
 Afer A *adi.* Afrikaans; B (-*fri*) *m* Afrikaan. Africa, -ae *f* 1 Afrika; 2 de Romeinse provincie Africa. africānae, -ārum *f* wilde dieren uit A. africanus, -i *m* zuidwestenwind.
 affabrē *adv.* 1 kunstig; 2 kunstzinnig. affabricātus *adi.* gekunsteld.
 af-fārī I *dep.* 1 toespreken; 2 vaarwel zeggen; 3 aanroepen. affabilis *adi.* vriendelijk. affabilitas, -ātis *f* vriendelijkheid. affāmen, -mīnis *n* 1 het toespreken; 2 het toezingen. affātus, -us *m* toespraak.
 affātīm *adv.* 1 tot vermoeiens toe; 2 rijkelijk; 3 voldoende.
 affect- zie onder affectāre.
 affectāre I 1 grijpen naar; 2 aantasten; 3 streven naar; 4 ondernemen; 5 op gekunstelde manier proberen te bereiken. affectārī I *dep.* ieverig streven naar. affectātē *adv.* zorgvuldig. affectatio, -ōnis *f* 1 het streven naar; 2 gekunsteldheid. affectātor, -ōris *m* 1 hij die jacht maakt op; 2 streber. affectātrix, -icis *f* naaipster.
 af-ferre, attūli, allātum III 1 erheen dragen; 2 aandoen; 3 de hand aan zichzelf slaan *manus sibi*; 4 berichten; 5 aanvoeren *causam*; 6 voorstellen; 7 bijdragen tot; 8 toevoegen.
 af-ficere, -fēci, -fectum G 1 voorzien van; 2 bejegenen; 3 terechtstellen; 4 behandelen met; 5 beïnvloeden; 6 in een stemming brengen *dolore*; 7 aantasten. affectio, -ōnis *f* 1 inwerking; 2 toestand; 3 stemming; 4 tegenigheid; 5 wijskracht. affectiōsus *adi.* liefderijk. affectuōsus *adi.* teder. affectus A *adi.* 1 voorzien van; 2 gedisponeerd; 3 verzwakt; B (-*us*) *m* 1 aandoening; 2 hartstocht.
 af-figere, -fixi, -fixum III 1 vasthechten aan; 2 kluisteren aan; 3 inprenten. affixa, -ōrum *n* *jur.* aard- en nagelveste goederen. affixio, -ōnis *f* het vasthechten.
 af-figurare I vormen naar.
 af-fingere, -finxi, -fictum III 1 toevoegen aan; 2 erbij verzinzen; 3 toedichten.
 affinis, -is A *adi.* 1 aangrenzend; 2 betrokken in *sceleri*; 3 door huwelijk verwant; B *m en f* verwant(e) door huwelijk. affinitas, -ātis *f* 1 verzwagering; 2 verwantenkring.
 af-firmare I 1 versterken; 2 bekrachtigen; 3 met bewijzen staven; 4 verzekeren. affirmātē *adv.* plichtig *promittēre*. affirmatio, -ōnis *f* 1 verzekering; 2 bevestiging. affirmator, -ōris *m* 1 hij die bekrachtigt; 2 getuige.
 affix- zie onder affigere.
 af-flagrans, -antis *adi.* 1 opvlammend;

2 onrustig.
 af-flāre I 1 erheen blazen; 2 aanblazen tegen; 3 tegemoet waaien; 4 gunstig waaien; 5 inspireren. afflātor, -ōris *m* hij die inblaast. afflatus, -us *m* 1 aanblazing; 2 luchtstroom; 3 gloed.
 af-flectere, -flexi, -flexum III 1 buigen; 2 ontroeren.
 af-flere II erbij wenen.
 af-fligere, -flixi, -flictum III 1 stoten tegen; 2 omverwerpen; 3 te gronde richten; 4 terneerslaan; 5 vernederen; 6 beschadigen; 7 verzwakken. afflictāre I 1 hevig slaan tegen; 2 rouwmisbaar maken; 3 teisteren; 4 kwellen. afflictatio, -ōnis *f* pijn. afflictator, -ōris *m* pijniger. afflictio, -ōnis *f* 1 stoot; 2 leed. afflictor, -ōris *m* hij die vernedert. afflictus A *adi.* 1 moedeloos; 2 hopeloos; B (-*us*) *m* het slaan tegen.
 af-fluere, -fluxi III 1 toestromen; 2 overvloeien; 3 overvloedig aanwezig zijn. affluens, -entis *adi.* overvloedig; *ex affluenti* in overvloed. affluentia, -ae *f* 1 overvloed; 2 overdaad.
 af-fodere, -fodi, -fossum G erbij graven.
 af-formidare I bang worden.
 af-frangere III verbrijzelen tegen.
 af-fremere III 1 erbij ruisen; 2 erbij moppelen.
 af-fricare, -fricui, -fricatum I aanwrijven tegen. affricatio, -ōnis *f* het aanwrijven tegen. affricatus, -us *m* wrijving.
 af-fulgere, -fulsi II tegenstralen.
 af-fundere, -fudi, -fusum III 1 erbij gieten; 2 te voet vallen. affundi III *intrans.* 1 toestromen; 2 zich uitstrekken.
 Afr- zie onder Afer.
 agāga, -ae *m* 1 koppelaar; 2 zwabber. agāmus *adi.* ongetrouwd.
 agāpē, -ēs *f* 1 liefde; 2 liefdemaal. agapēta, -ae *f* huisgenote.
 agāso, -ōnis *m* 1 ezelrijver; 2 stal-knecht.
 agēma, -ātis *n* de Macedonische garde.
 āger, -gri *m* 1 akker; 2 platteland; 3 landzijde; 4 het zich binnenwaarts uitstrekken; 5 gebied. agellus, -i *m*, ook agellulus, -i *m* akkertje. agrārius *adi.* 1 de landerijen betreffend; 2 de akkerverdeling betreffend; 3 met de akkerverdeling belast. agrāria, -ae *f* akkerwet. agrārīi, -ōrum *m* voorstanders van akkerverdeling. agrestis, -is *adi.* 1 landelijk; 2 in het wild groeiend; 3 onbeschaafd; 4 woest. agrestius *adi.* boers. agricōla, -ae A *m* boer; B *adi.* landelijk. agricultor, -ōris *m* boer. agricultura, -ae *f* 1 landbouw; 2 landbouwerstand. agricultio, -ōnis *f* akkerbouw. agripēta, -ae *m* hij die een akker in bezit wil nemen. agrius *adi.* in het wild levend. agrōsus *rijk* aan akkers.

agere, ēgi, āctum III 1 in beweging zetten; 2 dwedrijven; 3 roven; 4 plunderen *rapere et agere*; 5 sturen *navem*; 6 aanleggen *aggere*; 7 achtervolgen; 8 doen groeien; 9 leiden; 10 drijven tot; 11 zich gedragen *se*; 12 doorbrengen *vitam*; 13 zich bevinden; 14 in garnizoenen liggen; 15 uitoefenen *vigilias*; 16 bereiken *nhil*; 17 zich ten doel stellen; 18 te werk gaan; 19 opvoeren *tragodiam*; 20 betuigen *gratias*; 21 onderhandelen; 22 optreden *in senatu*; 23 procederen *causam*. agi III *intrans.* op het spel staan *tua res*. agē komaan. agēdum komaan. agens, -entis *adi.* levendig. actum, acta *zie aldaar*. agilis *adi.* bedrúvig. agilitas, -ātis *f* bedrúvigheid.
 ag-gaudere, -gavisus sum II zich verheugen met.
 ag-gemere, -ui, -itum III bij iets zuchten.
 ag-generare I erbij verwekken.
 ag-geniculari I *dep.* de knieën buigen voor.
 agger, -ēris *m* 1 het aangedragen materiaal; 2 aarde; 3 puin; 4 bestormingsdam; 5 verdedigingswal; 6 dam; 7 dijk; 8 stapel. aggerare I 1 ophogen; 2 doen ophogen; 3 opstapelen; 4 doen toefemen. aggeratim *adv.* stapelsgewijs. aggeratio, -ōnis *f* het ophogen. aggeratus *adi.* op een dam gelijkend.
 ag-gerere, -gessi, -gestum III 1 aangedragen; 2 aanvoeren. aggestim *adv.* in hopen. aggestio, -ōnis *f* het ophopen. aggestus, -us *m* het aanslepen.
 ag-glomerare I 1 tot een kluwen winden; 2 opeendringen.
 ag-glutinare I lijmen aan.
 ag-gravare I 1 verergeren; 2 bezwaren. agravatio, -ōnis *f* het drukken op. agravatōre III verergeren.
 ag-grēdi, -gressus sum G *dep.* 1 ernaar toe gaan; 2 zich wenden tot; 3 *mil.* aanvallen; 4 ondernemen. aggressio, -ōnis *f* 1 aanloop; 2 aanval. aggressor, -ōris *m* 1 aanvaller; 2 rover. aggressura, -ae *f* aanval. aggressus, -us *m* 1 onderneming; 2 aanval.
 ag-gregare I scharen bij.
 agināre I sacheren.
 agitāre I 1 in beweging zetten; 2 opjagen; 3 heen en weer bewegen; 4 aansporen; 5 vervolgen; 6 kwellen; 7 bespotten; 8 verontrusten; 9 bezighouden; 10 overdenken *animo*; 11 druk bespreken; 12 verrichten; 13 doorbrengen *tempus*; 14 verblijf houden; 15 zich gedragen. agitabilis *adi.* beweeglijk. agitatio, -ōnis *f* 1 beweging; 2 beweeglijkheid; 3 behandeling; 4 werkzaamheid. agitator, -ōris *m* drijver; 2 wagenmenner. agitatus *adi.* levendig.
 agmen, -inis *n* 1 beweging; 2 gang; 3 mars; 4 stoet; 5 leger op mars; 6

colonne; 7 leger; 8 voorhoede *primus*; 9 achterhoede *novissimum*; 10 carré *quadratum*. agminālis *adi.* bij de legertrain behorend. agminātim *adv.* troepsgewijs.
 agna, -ae *f* lam. agnellina, -ae *f* lamsvlees. agnellus, -i *m*, ook agniculus, -i *m* lammetje. agnus, -i *m* manlijk lam. agninus *adi.* lams-. agnina, -ae *f* lamsvlees.
 agnasci, -nātus sum III *dep.* later geboren worden. agnatio, -ōnis *f* bloedverwantschap van vaderskant. agnatus, -i *m* 1 later geboren zoon; 2 verwant van vaderszijde.
 agnit- zie onder agnoscere.
 agnomen, -inis, *n*, ook agnomentum, -i *n* bijnaam. agnomentatio, -ōnis *f* het naast elkaar gebruiken van twee in klank op elkaar lijkende woorden.
 agnoscere, -novi, -nitum III 1 leren kennen; 2 begrijpen; 3 waarnemen *avem*; 4 herkennen; 5 erkennen *crimen*. agnitio, -ōnis *f* 1 het leren kennen; 2 inzicht; 3 herkenning; 4 erkenning. agnitionālis *adi.*, ook agnoscibilis herkenbaar.
 agōlum, -i *n* herdersstaf.
 agōn, -ōnis *m* wedstrijd. agōnia, -ōrum *n* offerdieren. agonista, -ae *m* kampvechter. agonisticus *adi.* voor kampvechter geschikt. agonizāre I, ook agonizāri I *dep.* strijden. agonothēta, -ae *m* kamprechter.
 agoranōmus, -i *m* marktmeester.
 agr- zie onder ager.
 ah *interi.* 1 ach! 2 zo! 3 o, neen! 4 o! aha *interi.* nee maar!
 ahēnēus zie aēnēus.
 ai *interi.* ach!
 aio I ik zeg ja; 2 ik beweer. aiens -entis *adi.* bevestigend. ain? (uit alsne?) I wat vertel je me? 2 werkelijk?
 āla, -ae *f* 1 vleugel; 2 riem; 3 oksel; 4 *mil.* afdeling Italische bondgenoten; 5 eskadron; 6 zijvleugel van het atrium. alāris *adi.*, ook alārius I van de bondgenoten; 2 tot een ruiterskadron behorend. alārīi, -ōrum *m*, ook alāres, -ium *m* 1 hulptroepen; 2 ruiters van de bondgenoten. alātus *adi.* gevleugeld. ales, -itis A *adi.* 1 gevleugeld; 2 vlug; B *m en f* 1 vogel; 2 zanger; 3 voorteken. alifer *adi.* ook aliger gevleugeld. alipes, -pēdis *adi.* I met gevleugelde voet; 2 snelvoetig. alipilus, -i *m* slaaf belast met verwijderen van haren.
 alabarches, -ae *m* hoge Egyptische ambtenaar.
 alabaster, -tris *m*, ook alabastrum, -i *n* albasten zalfsfacon.
 ālācer, -cris *adi.* 1 opgewekt; 2 vurig. alacritas, -ātis *f* 1 opgewektheid; 2 vurigheid.
 alāpa, -ae *f* 1 oorveeg; 2 slag bij vrijlating aan een slaaf gegeven. alapari I *dep.* een klap geven.
 alauda, -ae *f* leeuwewerk.
 alazōn, -ōnis *m* opsnijder.

albus adi. 1 wit; 2 helder; 3 helder makend; 4 gunstig. **albāre** I wit maken. **albarius**, -ii *m* stukadoor. **albātus adi.** in het wit gekleed. **albēdo**, -dinis *f* witte kleur. **albēre** II wit zijn. **albescere** III wit worden. **albicapillus**, -i *m* grüskop. **albicāre** I I wit maken; 2 witachtig zijn. **albicus adi.** witharig. **albidus adi.** 1 witachtig; 2 licht van kleur. **albitūdo**, -dinis *f* grijsheid. **albogalērus**, -i *m* witte priestermtus. **albor**, -ōris *m* eiwit. **albūgo**, -ginis *f* witte vlek. **albulus adi.** witachtig. **album**, -i *n* 1 witte kleur; 2 wit bord; 3 naamlijst *senatōrium*. **alcēdo**, -dinis *f* ijsvogel. **alcedonia**, -ōrum *n* 1 broedtijd van de ijsvogel (die naar men geloofde met windstilte gepaard ging); 2 windstilte; 3 diepe rust. **alces**, -cis *f* eland. **Alcides**, -dis Hercules, kleinzoon van Alceus. **alcyon**, -ōnis *f* ijsvogel. **alcyonēum**, -ēi *n* meerschuium. **alēa**, -ae *f* 1 dobbelsteen; 2 dubbelspel; 3 kans; in *aleam dare* op het spel zetten. **aleārius adi.** 1 bij het dubbelspel behorend; 2 op het dobbelen betrekking hebbend *lex*. **aleātor**, -ōris *m* speler. **aleatōrius adi.** 1 van de speler; 2 spel-. **alēo**, -ōnis *m* dubbelaar. **ālec**, -ēcis *n* vissaus. **alēre**, alūi, **altum** III 1 voeden; 2 grootbrengen; 3 aankweken; 4 koesteren *vulnus*. **alescere** III groter worden. **alimentārius adi.** die voedsel betreffend. **alimentum**, -i *n* 1 voedsel; 2 kosten van levensonderhoud. **alimonia**, -ae *f*, ook **alimonium**, -ii *n* 1 voeding; 2 onderhoud. **altilis adi.** vetgemest. **altīlia**, -ium *n* gemest gevogelte. **altor**, -ōris *m* 1 opvoeder; 2 verzorger. **altrix**, -icis *f* 1 verzorgster; 2 min. **alga**, -ae *f* 1 wier; 2 zeegras. **algēre**, alsī II het koud hebben. **algescere** III kou vatten. **algidus adi.** koud. **algor**, -ōris *m*, ook **algus**, -us *m* koude. **aliātus** zie **allium**. **alicūbi** ergens. **alicunde** ergens vandaan. **aliēnus A adi.** 1 andermans; 2 van een ander; 3 vreemd. **mālis aliēnis ridere** zuurzoet lachen; 4 afkerig van; 5 vijandig; 6 onverenigbaar; 7 ondoelmatig; B (-i) *m* vreemdeling. **aliēnum**, -i *n* 1 andermans goed; 2 andermans belang; 3 vreemde bodem; 4 ding dat niet ter zake doet. **aliēnāre I jur.** 1 overdragen; 2 verstoppen; 3 verwijderen; 4 achteruitzetten; 5 vervreemden; 6 verbijsteren. **alienātio**, -ōnis *f* 1 *jur.* overdracht; 2 vervreemding; 3 afval; 4 verbijstering. **aliēnigēna**, -ae *A adi.* in den vreemde geboren; B *m* vreemdeling.

aliēnigēnus adi. 1 buitenlands; 2 ongelijksoortig. **alim-** zie *onder* **alere**. **alipes**, -ae *m*, ook **alipta**, -ae *m* 1 hij die zalft; 2 masseur. **aliquis**, -qua, -quid 1 iemand; 2 de een of andere; 3 menigeen; 4 iemand van betekenis. **aliqūi**, -quae, -quod *adi.* een of ander. **aliqūā** 1 langs een of andere weg; 2 op de een of andere manier. **aliquamdiu** vrij lang. **aliquam multi** vrij veel. **aliquando** 1 eens; 2 soms. **aliquantus adi.** tamelijk groot. **aliquantum** vrij veel. **aliquantulum** een beetje. **aliquantisper** een tijdje lang. **aliquantulus adi.** nogal klein. **aliquantulum** een weinig. **aliquatēnus** enigermate. **aliquilibet** een willekeurige. **aliquō** ergens heen. **aliquot** nogal wat. **aliquoties** enige malen. **aliquoversum** ergens heen. **alius**, -a, -ud 1 een ander; **alius** ... **alius** de een ... een ander; **alii** ... **alii** sommigen ... anderen; 2 anders; 3 overig; 4 en verder. **aliā** langs een andere weg. **alias** 1 naar een andere kant; 2 op een andere tijd; 3 bij een andere gelegenheid; 4 overigens. **alibi** 1 elders; 2 bij iemand anders. **aliō** naar elders. **aliōqui**, ook **aliōquin** 1 in andere opzichten; 2 in andere gevallen; 3 in het tegengestelde geval. **aliorum**, ook **alioversum** 1 in andere richting; 2 in andere zin. **aliter** *adv.* anders. **aliūbi** elders. **aliunde** van elders. **al-labi**, -lapsus *sum* III *dep.* 1 aanglijden; 2 ongemerkt naderen. **allapsus**, -us *m* 1 het aanschuffelen; 2 ongemerkte nadering; 3 het geruisloos opwellen. **al-laborāre** I 1 nog meer moeite doen; 2 moeizaam erbij voegen. **al-lacrimāre** I erbij wenen. **al-lambere** III 1 belikken; 2 beroeren. **allapsus** zie *onder* **allabi**. **al-latrāre** I aanblaffen. **al-laudāre** I zeer prijzen. **allaudabilis adi.** zeer prijzenswaardig. **al-lec** zie *alere*. **allect-** zie *onder* **allegere** en **allicere**. **al-legāre** I 1 afvaardigen; 2 zich be-roepen *op*. **allegāto**, -ōnis *f* afvaardiging. **allegātus**, -us *m* 1 zending; 2 opdracht. **al-legere**, -lēgi, -lectum III erbij kiezen. **allectus adi.** bij keuze bevoor-derd. **allectio**, -ōnis *f* 1 keuze; 2 troep-nlichting; 3 het opnemen *onder*. **allegōria**, -ae *f* zinnebeeldige voor-stelling. **allegoricē** *adv.* in zinnebeel-den. **allegorizāre** I in beelden spreken. **allemimentum**, -i *n* middel ter verlichting. **al-lēvāre** I 1 verlichten; 2 optillen; 3 ondersteunen. **allevātio**, -ōnis *f* 1 het oprichten; 2 geleidelijke verlichting. **allevamentum**, -i *n* middel ter verlichting. **allevātor**, -ōris *m* hij die op-richt.

2 al-lēvāre I glad maken. **allex**, -icis *m* 1 grote teen; 2 klein kereltje. **al-licere**, -lexi, -lectum G 1 aanlokken; 2 voor zich winnen. **allectāre** I aanlokken. **allector**, -ōris *m* lokvogel. **allicefacere** G aanlokken. **al-lidēre**, -lisi, -lisum III 1 slaan tegen; 2 tegen de grond werpen; 3 te gronde richten. **al-ligāre** I 1 vastbinden; 2 tegenhouden; 3 in boeien slaan; 4 verplichten; 5 verpanden; 6 zich schuldig maken aan *scelere*. **alligatus**, -i *m* medeplichtige. **al-linere**, -lēvi, -litum III 1 erop smeren; 2 aanwrijven. **alium**, -i *n*, ook **alium** knofook. **aliātus adi.** knofook etend. **allocutio** zie *onder* **alloqui**. **allophylus adi.** 1 buitenlands; 2 vreemd. **al-lōqui**, -locūtus *sum* III *dep.* 1 toespreken; 2 aanroepen; 3 troosten. **allocūtio**, -ōnis *f* 1 het toespreken; 2 vertroosting. **alloguium**, -ii *n* 1 gesprek; 2 troostmiddel. **al-lubescere** III 1 beginnen te behagen; 2 lust krijgen in; 3 gewillig opdrinken. **allobentia**, -ae *f* 1 behaaglijkheid; 2 bekoorlijkheid. **al-lucere**, -luxi II 1 bijlichten; 2 voorlichten. **al-lucināri** I bazelen. **al-luctāri** I *dep.* 1 aangrijpen; 2 de strijd aanbinderen. **al-ludere**, -lūsi, -lūsum III 1 spelend naderen; 2 schertsen over; 3 bespoeien. **allūsiō**, -ōnis *f* het schertsen. **al-ludīre** I stoeien met. **al-luere**, -lūi III bespoeien. **allūvies**, -iēi *f* overgestroomd water. **allūvio**, -ōnis *f* 1 aanslibbing; 2 overstroming. **allusio** zie *onder* **alludere**. **almus adi.** 1 voedend; 2 mild; 3 verkwikkend. **alnus**, -i *f* 1 elzeboom; 2 boot. **alnus adi.** van elzehout. **alōē**, -es *f* 1 aloë; 2 bitterheid. **alōgia**, -ae *f* onzin. **alōgus adi.**, ook **alōgius** 1 zinloos; 2 dom. **alsus adi.**, ook **alsius** 1 koel; 2 verfrissend; 3 verkleumd. **alt-** zie *onder* **alere**. **altāria**, -ium *n*, ook **altāre**, -is *n* 1 het bovenstuk van een altaar; 2 altaar. **altegradius adi.** rechtop gaande. **alter**, -ēra, -ērum A 1 de een; **alter** ... **alter** de ene partij ... de andere; **alteri** ... **alteri** de ene partij ... de andere; 2 de andere; 3 de tweede; 4 een van beide(n); 5 een ander; B *adi.* veranderd. **altēras** *adv.* een andere keer. **altercabilis adi.** debatterend. **altercāre** I, ook **altercāri** I *dep.* 1 een woordenwisseling hebben; 2 debatteren. **altercātio**, -ōnis *f* 1 woordenwisseling; 2 twist. **altercātor**, -ōris *m* agressieve redenaar. **alternāre** I 1 afwisselen; 2 weifelen. **alternātim** *adv.*

afwisselend. **alternus adi.** 1 afwisselend; 2 beurtelings. **alternās** (nl. *vices*), ook **alternis** beurtelings. **alterplex**, -plicis *adi.* dubbel. **alterūter** I een van beide; 2 beide(n); 3 elkander. **alterutrimque** van beide kanten. **altrimsecus** van de andere kant. **altrovorsum** naar de andere kant. **altus adi.** 1 hoog; 2 verheven; 3 fier; 4 diep; 5 grondig; 6 ondoorgrondelijk. **altum**, -i *n* 1 hoogte; 2 diepte; 3 volle zee. **altāre** I verhogen. **alticinctus adi.** met hoog opgeschort kleed. **alticōmus adi.** met hoog opgaand loof. **altiūgus adi.** met hoge kam. **altipēta adi.** omhoog strevend. **altisōnus adi.** 1 uit de hoogte klinkend; 2 verheven klinkend. **altiōmans**, -antis *adi.* uit den hoge donderend. **altitūdo**, -inis *f* 1 hoogte; 2 verhevenheid; 3 diepte; 4 geslotenheid. **altiuscūlus adi.** wat te hoog. **altivōlans A adi.** hoog vliegend; B *m en f* vogel. **alūmen**, -minis *n* aluin. **alumnāre** I ook **alumnāri** I *dep.* opvoeden. **alumnus A adi.** opgevoed; B (-i) *m* 1 pleegkind; 2 verzorger. **ālūta**, -ae *f* 1 fijn met aluin geprepareerd leer; 2 zeemleren schoentje; 3 riem; 4 tache de beauté. **alvēus**, -i *m* 1 buikvormige uitholling; 2 bak; 3 boot; 4 badkuip; 5 bassin; 6 bijenkorf; 7 dobbelbord. **alvēulus**, -i *m* 1 kleine bak; 2 schanskorf; 3 dobbelbord; 4 beekbedding. **alvus**, -i *f* 1 buik; 2 moederschoot; 3 maag; 4 scheepsromp; 5 bijenkorf. **alvārium**, -ii *n* 1 bijenkorf; 2 bijenhuis. **alvīnus adi.** aan diarree lijdend. **alysidion**, -i *n* kettinkje. **a-mandāre** I wegzenden. **amandātio**, -ōnis *f* verbanning. **amanuensis**, -is *m* klerk. **amarācus**, -i *m en f* marjolein. **amarācīnus adi.** van marjolein. **amaracīnum**, -i *n* marjoleinolie. **amarantus**, -i *m* duizend-schoon. **amāre** I 1 beminnen; 2 verliefd zijn op; 3 helpen; 4 dankbaar zijn; 5 liever willen; 6 dichtbij blijven. **amabilis adi.** beminnelijk. **amabilitas**, -ātis *f* beminnelijkheid. **amabiliter** *adv.* liefderijk. **amandus adi.** liefelijk. **amans**, -antis *A adi.* 1 liefhebbend; 2 vriendelijk; B *subst.* verliefde. **amāsio**, -ōnis *m* vrijer. **amasīncūlus**, -i *m* 1 vriertje; 2 liefhebbertje. **amātio**, -ōnis *f* minnarij. **amātor**, -ōris *A m* 1 minnaar; 2 vereerder; 3 vrouwenjager; B *adi.* verliefd. **amatorcūlus**, -i *m* vriertje. **amatōrius adi.** verliefd. **amatrix**, -icis *f* liefje. **amaturire** IV verlangen te beminnen. **amor**, -ōris *m* 1 liefde; 2 lieveling; 3 neiging; 4 vermogen om lief te hebben; 5 de Liefdgod. **amorifer adi.** liefde brengend. **amorificus adi.** liefde opwekkend. **amārus adi.** 1 bitter; 2 onaangenaam;

3 verbitterd; 4 grievend. amarāre I bitter maken. amarescēre III bitter worden. amaritēs, -īēi f bitterheid. amaritūdo, -dinis f 1 bitterheid; 2 onaangenaamheid; 3 verbittering; 4 scherpte. amāror, -ōris m bittere smaak. amarulentus adi. bitter. ambactus, -i m 1 horige; 2 dienaar. amb-adedere, -ēdi III 1 rondom afeten; 2 opmaken. ambāges, -is f 1 het ronddolen; 2 omweg; 3 omhaal; 4 uitvlucht; 5 orakeltaal. ambagiōsus adi. vol omhaal. ambarvālis, -is adi. rondom de akker gevoerd sacrificium. amb-edere, -ēdi, -ēsūm III 1 rondom opeten; 2 verkwesten opes. amb-igere III 1 naar beide kanten drijven; 2 betwijfelen; 3 bestrijden; 4 geschil hebben; 5 onzeker zijn. ambiguitas, -ātis f dubbelzinnigheid. ambigūsus adi. 1 naar twee kanten gericht; 2 veranderlijk; 3 onzeker; 4 onbetrouwbaar; 5 hachelijk; 6 dubbelzinnig; 7 besluiteloos; 8 een tweede. amb-ire IV 1 rondgaan; 2 omgeven; 3 met een verzoek rondgaan; 4 verzoeken; 5 streven naar. ambitio, -ōnis f 1 het rondgaan; 2 het jagen naar gunst; 3 partijdigheid; 4 eerzucht; 5 praal; 6 het streven naar; 7 het omgeven. ambitioſus A adi. 1 omstrengelend; 2 naar gunst jagend; 3 eerzuchtig; B m die moeite doet voor. ambitōr, -ōris m strever. ambitus, -us m 1 de gang rondom; 2 omhaal; 3 volzin; 4 het op onwettige wijze dingen naar; 5 kuiperij; 6 intrige; 7 eerzucht. ambo beide(n) (die een paar vormen). ambrosia, -ae f 1 godenvoedsel; 2 godenzalf. ambrosius adi. goddelijk. ambulātia, -ae f fluitspeelster. ambulāre I 1 wandelen; 2 heen en weer lopen; 3 statig voortschrijden; 4 marcheren; 5 trekken door; 6 rondslenteren. ambulacrum, -i n wandelplaats. ambulātis adi. beweeglijk. ambulatio, -ōnis f 1 wandeling; 2 galerij; 3 laan. ambulatiōcūla, -ae f wandelingetje. ambulātor, -ōris m 1 wandelaar; 2 leegloper; 3 voddenkoopman. ambulātorius adi. beweegbaar. ambulātrix, -icis f leeglopende vrouw. ambulātus, -us m het gaan. amburbium, -ii n het plechtig om de stad gevoerde zoenoffer. amb-urere, -ussi, -ustum III 1 schroeien; 2 doen bevriezen; 3 beschadigen; 4 compromitteren. ambustio, -ōnis f het verbranden. ambustulātus adi. 1 rondom verbrand; 2 gebraden. amcicus adi. rondom afgesneden. amellus, -i m purperkleurige aster. amendare zie amandare. amens, -entis adi. 1 waanzinnig; 2 onzinnig. amentia, -ae f 1 zinneloosheid; 2 waanzin.

amentum, -i n 1 slingerriem aan een lans; 2 schoenriem. amentāre I met kracht slingeren. amentātus adi. 1 van een slingerriem voorzien; 2 gevechtssklaar. ames, -itis m stelwerk v. h. jachtnet. amethystus, -i f 1 amethyst (paarse halfedelsteen); 2 voorbehoedmiddel tegen dronkenschap. amethystinus adi. paars. amētor, -ōris adi. moederloos. amicire, amicūi, amictum IV 1 omwerpen; 2 omhullen. amicimen, -inis n gewaad. amictōrium, -ii n linnen doek. amictus, -us m 1 omhulling; 2 dracht; 3 mantel. amiculātus adi. in een mantel gekleed. amiculum, -i n mantel. amicus A adi. 1 bevriend; 2 vriendelijk; B (-i) m vriend. amica, -ae f vriendin. amicābilis adi. ook amicālis vriendschappelijk. amicarius, -ii m koppelaar. amiciter adv. vriendelijk. amicitia, -ae f, ook amicities, īēi f vriendschap. amicūla, -ae f vriendschapsbetuiging. amicūlus, -i m vriendje. amigrāre I verhuizen. amiss- zie onder amittere. amita, -ae f tante (vaderszuster). amita maior oudtante. amittēre, -misi, -missum III 1 wegzenden; 2 laten varen; 3 verliezen. amissibilis adv. gemakkelijk te verliezen. amissio, -ōnis f, ook amissus, -us m verlies. amnis, -nis m 1 stroom; 2 stroming; secundo amne stroomafwaarts; ad- verso amne stroomopwaarts. amnicūlus, -i m riviertje. amnicus adi. van de rivier. amnicūla adi. 1 aan de rivier wonend; 2 aan de rivier groeiend. amnigēna, -ae m, ook amnigenus, -i m zoon van riviergod. amōdō adv. 1 van nu af; 2 voortaan. amoenus adi. 1 lieflijk; 2 liefvallig. amoenāre I 1 bekoorlijk maken; 2 vermaken. amoenitas, -ātis f 1 bekoorlijkheid; 2 bekoorlijke ligging. amoliri IV dep. 1 met inspanning verwijderen; 2 opruimen; 3 afwenden; 4 buiten rekening laten. amolitio, -ōnis f het opruimen. amōmum, -i n 1 de amoomplant; 2 amoomzalf. amovēre, -mōvi, -mōtum II 1 verwijderen; 2 op een afstand houden; 3 ontvreemden. amotio, -ōnis f verwijdering. amphibolla, -ae f dubbelzinnigheid. amphibolus adi. dubbelzinnig. amphitheatrum, -i n amfitheater (gebouw voor het houden van dieren- of gladiatorengevechten). amphitheatralis adi. bij het amfitheater behorend. amphōra, -ae f 1 tweerige kruik; 2 maat voor natte waren (± hectoliter); 3 scheepsmaat (± 26 kg). amplecti, -plexus sum III dep. 1 omvatten; 2 omarmen; 3 aangruppen;

4 aanvaarden; 5 inhouden; 6 hoogschatten; 7 zijn steun geven; 8 samenwassen. amplexari I dep. 1 omarmen; 2 met liefde overstelpen; 3 waarde hechten aan. amplexus, -us m 1 omvatting; 2 omarming. amplus adi. 1 ruim; 2 groot; 3 belangrijk; 4 hevig; 5 luisterrijk; 6 aanzienlijk; 7 verheven sermo. amplius adv. 1 meer; 2 en verder; 3 bovendien. amplissimus adi. (titel) hoogedelachtbaar. ampliāre I uitbreiden. ampliatio, -ōnis f uitbreiding. amplificāre I uitbreiden; 2 verheerlijken. amplificatio, -ōnis f 1 uitbreiding; 2 ret. het sterk doen uitkomen. amplificator, -ōris m hij die vergroot. amplificus adi. reusachtig. amplitudo, -dinis f 1 grote omvang; 2 luister; 3 hoge positie. ampliusculus adi. iets groter. ampulla, -ae f 1 flesje; 2 bombast. ampullacūsus adi. flesvormig. ampullari dep. I hoogdravende taal spreken. ampullula, -ae f flesje. ampullator, -ōris m flessenmaker. amputāre I 1 rondom afsnijden; 2 snoeien; 3 afhouden; 4 beperken; 5 afschaffen. amputatio, -ōnis f het snoeien. amurca, -ae f 1 het vuil in de olie; 2 olieschuim. amussis, -is f timmermanslineaal; ad amussim nauwkeurig. amussitatus adi. feilloos. amycticus adi. prikkelend. amygdalum, -i n amandel. amygdallinus adi. van amandelen. amystis, -idis f het leegdrinken in één teug. an vraagwoord I of; 2 of soms; dubito an ik twijfel of ik niet (misschien wel); dubito an non ik twijfel of ik wel (misschien niet). anabaptismus, -i m wederdoop. anabāthra, -ōrum n olopende trap in een theater. anachōresis, -is f het leven in teruggetrokkenheid. anachōrēta, -ae m heremiet. anadēma, -ātis n hoofdband. anagnostes, -ae m slaaf met voorlezen belast. analecta, -ae m slaaf die overgeschoten brood enz. opruimt. analecta, -ōrum n brokken. analectris, -idos f kussentje om de schouders op te vullen. analeptis, -idis f gesp. analōgia, -ae f 1 evenredigheid; 2 overeenstemming. analōgus adi. evenredig. anancaeum, -i n grote bokaal (in één teug te ledigen). anapaestus, -i m anapest. anapaestum, -i n gedicht in anapestische versmaat. anaphōra, -ae f 1 opkomst van gesternte; 2 het weer opnemen van een woord.

anas, -ātis f eend. anaticūla, -ae f eendje. anatina, -ae f eendveles. anatinus adi. van een eend. anastāsis, -is f opstanding. anathēma, -ātis n wijgeschenk. anathēma, -ātis n 1 ban; 2 uitgebannene. anathematizāre I 1 uitbannen; 2 verafschuwen. anathymiasis, -is f opstijgende damp. anati- zie onder anas. anaticismus, -i m fin. rente op rente. anatōmia, -ae f anatomie. anatōmicus, -i m anatoom. ancaesum, -i n vaas met drijfwerk. ancāla, -ae f knieholte. anceps, -pitis adi. 1 tweehoofdig; 2 tweesnijdend; 3 tweezijdig; 4 twijfelachtig; 5 besluiteloos; 6 onbetrouwbaar; 7 gevaarlijk. ancile, -is n langwerpige schild. ancilla, -ae f 1 dienstbode; 2 slavin. ancillari dep. dienstbaar zijn. ancillariolus, -i m meidenjager. ancillatus A adi. geschikt voor een slavin; B (-us) m slavendienst. ancillula, -ae f slavinnetje. ancisus adi. rondom afgesneden. anclabris adi. bij godsdienstige plechtigheden gebruikt. ancōn, -ōnis m 1 elleboog; 2 leunstoelarm; 3 stelwerk voor het jachtnet; 4 drinkbeker. ancōra, -ae f 1 anker; 2 toevlucht. ancorāle, -is n ankertouw. ancorārhus adi. van het anker. ancūla, -ae f dienstmaagd. ancūlāre I dienen. ancūlus, -i m knecht. andabāta, -ae m gladiator (die door een helm zonder vizier in den blinde sloeg). androgynē, -es f manwif. androgynus, -i m hermafrodiēt. andron, -ōnis m gang tussen twee muren. anellus zie onder anulus. anēre II beven als een oude vrouw. anēthum, -i n dille. anethātus adi. met dille gekruid. anfractum, -i n bocht. anfractuōsus adi. vol omhaal. anfractus A adi. gebogen; B (-us) m 1 kromming; 2 kringloop; 3 kronkelpad; 4 wijdloopigheid. angēlus, -i m engel. angēla, -ae f vrouwelijke engel. angelicus adi. van de engelen. angelus zie onder angulus. angēre III 1 toeknippen; 2 wurgen; 3 benauwen; 4 beangstigen. angina, -ae f keelontsteking. angiportum, -i n nauwe steeg. angor, -ōris m 1 benauwdheid; 2 angst. anguis, -guis m slang. anguicōmus adi. met slangehaar. anguicūlus, -i m slangeetje. anguifer adi. 1 slangedragend; 2 slangenvoortbrengend. anguigēna, -ae adi. door een slang voortgebracht. anguilla, -ae f aal. anguimānus adi. met slangehanden. anguinēus adi. uit slangen bestaande.